

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר יסודי
תוכנית הצהרונים הלאומית

צבע בטבע

תוכנית העשרה חינוכית
ניצנים בכיתות א' – ב'

בתוכנית משולבים
חג פורים
ויום האושר הבינלאומי

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרוני ניצנים בכיתות א' – ב'. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום. בתוכנית משולבים: סיפורים, משחקים, פרויקטים אמנותיים ודיונים קבוצתיים. הפעילויות תתמקדנה במתן ביטוי אישי ובחירה לתלמידים. התלמידים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים. הנושא המרכזי של תוכנית זו הוא:

"צבע בטבע"

התוכנית "צבע בטבע" מפגישה את התלמידים עם עולם הטבע דרך התבוננות בצבעים, משמעותם ותפקידם בסביבה הטבעית. התוכנית משלבת חקר, יצירה ושיח רגשי, ומעודדת סקרנות, מודעות והעמקה. הצבעים המלווים את הטבע אינם רק אסתטיים – הם כלי תקשורת, הישרדות וביטוי. באמצעות התבוננות בצבעים שבסביבה הטבעית, לומדים התלמידים לזהות תופעות טבע, להבין תהליכים, לפתח סקרנות מדעית, ולהרחיב את השפה הרגשית והחזותית שלהם.

ידע:

היכרות עם צבעים בטבע ובסביבה הקרובה
הבנת תפקידי הצבע בטבע (הסוואה, אזהרה, משיכה, עונות השנה)
הכרת בעלי חיים, צמחים ותופעות טבע דרך צבע
חיבור בין צבע לתהליכים טבעיים בסיסיים

מיומנויות:

פיתוח כישורי התבוננות והבחנה בפרטים
חקר, שאילת שאלות והסקת מסקנות
ביטוי רגשי וחזותי באמצעות צבע, תנועה ויצירה
עבודה בקבוצה, הקשבה ושיח מכבד

ערכים:

חיבור לטבע ולסביבה
טיפוח סקרנות, פליאה ואהבת הלמידה
מודעות סביבתית ואחריות כלפי עולם הטבע
קבלת שונות והכרה במגוון כעושר

המובילים מוזמנים לראות בתוכנית בסיס פתוח ליצירה, להעמקה ולשיח ולעודד את התלמידים לחקור, לשאול, להתנסות ולגלות את עושר הצבעים שסביבם – ובעצמם.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה
עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע בשקט את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש":

ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים":

ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת":

ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית –

אילו צבעים יש בטבע?

עזרים:

סלסלות או קופסאות קטנות לאיסוף מסומנות בצבעים

טבלת צבעים להכרות

3 בריסטולים לבנים חצויים לחצי

דבק פלסטי

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי החודש נכיר מקרוב את הצבעים המיוחדים שיש בטבע.

נשאל מי יכול לחשוב על צבעים שונים שהם מכירים בטבע – בעלי חיים, פרחים, צמחים נופים, ים, כל מה שבטבע. נעודד את התלמידים לומר שמות של כמה שיותר צבעים (כך גם נדע באיזו רמה הם חשופים למגוון רחב של צבעים) לאחר שהם אמרו הרבה צבעים תוכלו בעזרת טבלת הצבעים המצורפת לחשוף אותם למבחר צבעים נוספים.

נצא לחצר הצהרון ונזמין את התלמידים לחפש וללקט חפצים טבעיים בצבעים שונים ולהניח אותם בסלסלות לפי צבע.

נכנס ונשב במפגש ונניח את כל מה שאספנו במרכז ונשאל: אילו צבעים מצאנו? אילו צבעים היו נפוצים יותר? נציג חפצים מאותו צבע בגוונים שונים ונערוך השוואה בין בהיר לכהה (גוונים שונים לאותו הצבע) ונגיע יחד עם התלמידים למסקנה כי בטבע אין צבע אחד זהה.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות קטנות כל קבוצה תשב סביב חצי בריסטול ונזמין אותם ליצור תמונה חופשית מחומרים טבעיים לפי בחירתם. איזו תמונה שירצו תוך כדי שיתוף פעולה מכל החומרים שאספו.

ירוק זית כהה
 ירוק זית
 ירוק בקבוק
 ירוק
 ירוק כהה
 ירוק
 ירוק ים
 ירוק דשא
 ירוק לימון
 ירוק בהיר
 חום שחור
 חום כהה
 חום אדמה
 ארגמן
 ארגמן בהיר
 חום
 חום בהיר
 חום צהבהב
 צהוב כתום
 אפור עכבר
 אפור
 אפור כהה
 שחור
 כחול איזמרגד
 צהוב
 צהוב בננה
 צהוב שמש
 צהוב בננה
 צהוב לימון
 אפור בהיר
 לבן

טורקיז
 טורקיז עמוק
 כחול ים
 תכלת שאיים
 כחול פלדה
 כחול
 כחול כהה
 כחול שחור
 בורדו
 בורדו סגול
 כחול סגול
 סגול
 סגול בהיר
 תכלת
 צהוב פסטל
 אדום
 ורוד פוקסיה
 ורוד מטמיק
 ורוד
 ורוד תינוק
 אדום בורדו
 אדום אש
 אדום דם
 אדום כתום
 כתום
 כתום בהיר
 כתום צהוב
 זהב
 כסף

פעילות סיום – מצאתי צבע בטבע

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל. המובילים יאמרו שם של צבע אחד (לדוגמה: ירוק). כל תלמיד, בתורו או בהצבעה, אומר דבר אחד מהטבע שיכול להיות בצבע הזה עלה, דשא, תפוח, צפרדע, עץ וכדומה. לאחר סבב אחד – מחליפים צבע.

פעילות פתיחה – פורים פה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונשאל איזה חג אנו חוגגים בקרוב? ומה עושים בחג הזה?

בפורים אנחנו אכן מתחפשים... אבל היום נגלה שבטבע כל הזמן מתחפשים ויש תחפושות בלי מסכות ובלי בגדים. נבקש מהתלמידים להתרכז רגע ונשאל: "איזה צבעים אתם זוכרים שראיתם היום בדרך לבית הספר?" לאחר שהקשבנו להם נשחק משחק קצר: אימרו שם של צבע ובקשו מהתלמידים להראות בעזרת תנועות גוף מה בטבע יכול להיות בצבע הזה. לדוגמה:

ירוק - איך עומד עץ?

צהוב - איך נפתח פרח בשמש?

כחול - איך זז הים?

אדום - איך מתעופף פרפר?

כל צבע – תנועה אחת קצרה.

הצבעים בטבע הם כמו תחפושת הם עוזרים, מגנים על החי והצומח ומספרים סיפור. היום נגלה מי ואיך מתחפשים בטבע.

פעילות העשרה חינוכית – מי מתחפש בטבע?

למובילים:

בפעילות זו נערוך היכרות עם רעיון ההתחפשות בטבע (הסוואה, צבעי אזהרה) ונחבר בין חג פורים לצבעים בטבע.

עזרים:

תמונות של בעלי חיים וצמחים צבעוניים (פרפר, דג ליצן, זיקית, פרחים צבעוניים)

דפי ציור

טושים

עפרונות

מהלך הפעילות:

בימים אלה אנחנו חוגגים את חג פורים. בפורים אנשים מתחפשים... אבל ידעתם שגם בטבע יש תחפשות?

נשאל את התלמידים:

למה אנשים מתחפשים בפורים?

האם גם חיות וצמחים משנים צבעים או נראים אחרת לפעמים? האם אתם מכירים חיות או צמחים כאלה?

נציג תמונה אחת בכל פעם, ונשוחח בקצרה:

זיקית - הזיקית משנה צבעים כדי להתמזג עם הסביבה כדי שלא יראו אותה
פרפר צבעוני - לפרפר יש צבעים יפים כדי שיראו אותו אך גם כדי להגן על עצמו.
דג ליצן - הצבעים שלו עוזרים לו לחיות בין האלמוגים ושדגים טורפים לא יגלו אותו.
פרח צבעוני - הפרח לובש צבעים כדי למשוך דבורים.

בטבע הצבעים הם התחפוש.

נזמין את התלמידים לצייר בעל חיים שהם מכירים בעזרת עיפרון בלבד ואז להוסיף לו את ה"תחפוש" ולהוסיף לו צבעים.

אפשרו להם לחקור אם הם רוצים להצמד לצבעים האמיתיים של בעל החיים בטבע או להשתמש באיזה צבעים שהם רוצים בהתאם לדימיונם.

נסכם יחדיו כי בפורים אנחנו מתחפשים בשביל שמחה, ובטבע – הצבעים עוזרים לחיות ולצמחים לחיות ולהגן על עצמם ונלמד על כך החודש.

פעילות סיום – חפצים מתחפשים

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל.
נפתח ונאמר כי פורים הוא חג
שבו דברים נראים אחרת ממה שהם באמת,
כולם מתחפשים למשהו אחר
ומשתמשים בכל מיני תלבושות וחפצים.
נזמין את התלמידים להתבונן רגע בסביבה ולחשוב:
מה יכול להיראות כמו משהו אחר.
נאסוף ממרחב הצהרון מספר חפצים ונניח במרכז המפגש.
(לדוגמה: כרית, סיר, כדור, בננה מפלסטיק, מקל וכדומה)
נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים למה החפצים יכולים להפוך בפורים.
(סיר לכובע, בננה לטלפון ועוד כיד הדימיון הטובה עליהם)

פעילות פתיחה – משלוח המנות שלי

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי בחג פורים ישנן ארבע מצוות
ונשאל מי מכיר אותן.
מקרא מגילה, משלוח מנות (לפחות שתי מנות), מתנות לאביונים ומשתה שמחה
נזמין אותם לספר מה ידוע להם ונסיים במנהג "משלוח מנות".
לאחר שנקשיב לתשובותיהם נספר כי לפני הרבה מאוד שנים,
כשעם ישראל חי בארץ רחוקה בשם פרס, קרה סיפור גדול ומרגש.
זה הסיפור של חג פורים.
אחרי שהסיפור נגמר בטוב, האנשים רצו לחגוג יחד, לא רק כל אחד בבית שלו.
הם רצו לוודא שכולם שמחים ויש להם אוכל וחברים לחגוג איתם.
לכן החליטו לעשות דבר מיוחד:
לשלוח אחד לשני מנות קטנות של אוכל.
ככה אף אחד לא נשאר לבד.
כך כולם הרגישו שייכים.
מאז ועד היום, בכל פורים, אנחנו ממשיכים את המנהג הזה.
לא רק בגלל האוכל, אלא בגלל החברות, הנתינה והקשר בין אנשים.

לאחר שסיפרנו על המנהג החביב של משלוח מנות.
נחליט כי כולנו נביא משלוח מנות קטן ובריא לחברים
(לעוד יומיים – רצוי ליום חמישי היום האחרון של הצהרון בשבוע)

מכיוון שאנו רוצים לשמור על בריאותנו נגביל את הפריטים לשלושה
פרי, מעדן והפתעה שאינה מזון.

כדי שלכולנו תהיה הפתעה נעימה המובילים יכינו פתקים קטנים עם שמות התלמידים מקופלים
ויניחו אותם בקופסה קטנה, התלמידים יגרילו כל אחד שם של חבר או חברה
להם יכינו משלוח מנות.

הנה רשימה לדוגמה לדברים למשלוח מנות:

תפוח קטן
קלמנטינה
אגס קטן
תותים בקופסה קטנה

מעדן יוגורט קטן

הפתעה שאינה ממתק:

מדבקות בנושא טבע
סימנייה צבעונית שהכנו לבד
בועות סבון
עיפרון צבעוני
מחק בצורת חיה

פעילות העשרה חינוכית –

מתחפשים או מתחבאים

הצבע כהסוואה והגנה בטבע.
נכיר את תפקיד הצבע בטבע כהגנה, הסוואה והישרדות
נחבר בין רעיון התחפושת בפורים לבין "תחפושות" של בעלי חיים

עזרים:

תמונות/כרטיסיות של בעלי חיים צבעוניים (מהפעילות הקודמת)

דג ליצן

זיקית

פרפר

פלמינגו

נמר / טיגריס

אל בדים או מטפחות בצבעים שונים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל: בפורים אנחנו מתחפשים... מדוע?
אחרי שענו נשאל: האם רק בני אדם מתחפשים?
גם בטבע יש תחפושות – אבל שם זה עניין של חיים!

נציג כל חיה ונשאל:

איזה צבעים יש לה?

איפה היא חיה?

מה הצבע עוזר לה לעשות?

דג ליצן

צבעים כתום ולבן

חי בתוך אלמוגים צבעוניים

הוא נראה כמו חלק מהבית שלו ולכן הדגים הגדולים והטורפים מתבלבלים

זיקית

משנה צבעים לפי הסביבה שהיא נמצאת בה.

לפעמים מתחפשת לעלה, לפעמים לענף

הצבע שומר עליה כי היא מתמזגת עם הסביבה.

טיגריס

הפסים נראים כמו הרקע של המקום בו הוא חי (אדמה, ענפים, צמחים)

התחפושת עוזרת לו להסתתר

נדגיש:

כי זו לא תחפושת של שמחה – זו תחפושת של חוכמה.

פורסים בדים צבעוניים על הרצפה ומזמינים תלמידים שמעוניינים להשתתף.
נביט כולנו על הבגדים של התלמיד הנבחר ונשאל:
ליד איזה צבע הוא צריך לעמוד כדי להיעלם?
כל תלמיד שיבחר יצטרך לשבת על הבד בצבע הכי דומה לצבעי הבגדים שלו.

בפורים – זו תחפושת בטבע זו הסוואה
ועליה נגלה בשבוע הבא.

פעילות סיום – מציגים בפורים

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים להתחלק לכמה קבוצות קטנות
לשבת יחדיו ולחשוב על הצגה קטנה שהיו רוצים להכין יחדיו.
אחרי שהקדשנו זמן לחשיבה והתכוננות נזמין כל קבוצה בתורה
להציג בפני החברים.

פעילות פתיחה – המשתה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל
ונשאל מי יודע מה זה "משתה"? ונוודא שכולם מבינים.

למובילים:

משמעות המילה משתה היא – סעודה חגיגית, מסבה שמגישים בה משקאות
ותקרבת לאורחים.
משתמשים במילה משתה לתאר מסיבה מפוארת וגדולה כשכל המשתתפים
מתחפשים, מסיבה שנערכת עד שעות מאוחרות מאד.
בנוסף השם אסתר המלכה (ובשמה העברי: הדסה) מגיע מהשפה הפרסית אלא
שאם נחליף את האות א' באות ה' נקבל: הסתר, במשמעות של הסתר פנים.
יש לכך משמעויות עמוקות הן בסיפור המגילה כולו.

אבל לפני זה, נחשוב רגע על מסכות בכלל
נשאל כמה שאלות קצרות:
מדוע אנשים חובשים מסכה?
האם מסכה יכולה לשנות את המראה שלנו?
האם המסכה משנה את מי שאנחנו באמת?

נבקש מהתלמידים לנסות ולדמיין יחד איתנו:
מי שרוצה יכול לעצום עיניים לרגע
בואו נדמיין שאנחנו מגיעים לנשף,
יש מוזיקה, יש הרבה אורות
וכולם עם מסכות....

ועכשיו נבקש מהתלמידים מעוניינים לשתף
איך מרגישים כשלא יודעים מי עומד מולנו?

פעילות העשרה חינוכית – נשף מסכות

עזרים:

בסיס מסכה מקרטון או בריסטול עבה
אפשר להכין מראש צורת מסכה עם חורים לעיניים
פקקי בקבוקים שטוחים וצבעוניים
נוצות צבעוניות
קרטון גלי, קרטון חום, שאריות אריזות
גלילי נייר מגבת חתוכים
חוטים, רצועות קרטון, חבלים דקים
שאריות נייר צבעוני או עיתון
צבעי גואש
דבק סטיק או דבק פלסטי
מספריים
גומייה או סרט לקשירת המסכה

מהלך הפעילות:

היום ניצור מסכה אישית ומיוחדת תוך שימוש בחומרים מהטבע ומחומרים למיחזור, נעודד ביטוי עצמי, וחיבור לערכים של קיימות ודמיון.

אם תרצו תוכלו להכין מסכה שלכם לדוגמה –
נראה אותה לתלמידים ונבקש מהם להתבונן היטב
ונשאל אם הם יכולים לומר לנו ממה עשויה המסכה.
אילו חומרים אתם מזהים?

האם המסכה נראית שמחה, מצחיקה, מסתורית או אמיצה
נדגיש בפני התלמידים כי אפשר ליצור משהו מרשים גם מחומרים פשוטים.

נזמין את התלמידים לחשוב ולבחור את אופי המסכה שירצו ליצור
נזמין אותם לחשוב איזו דמות המסכה מייצגת
חיה, דמות דמיונית, אולי משהו שקשור לתחפוש שהם רוצים להתחפש בפורים.
נזמין אותם לחשוב אילו צבעים מתאימים לה.
התלמידים יצבעו את בסיס המסכה בצבע אחד או כמה צבעים.
מניחים בצד לייבוש קצר.

הזמינו אותם בינתיים לאסוף את החומרים שאיתם ירצו לעטר את המסכה
ולתכנן היכן יניחו את החלקים .

כעת ידביקו על המסכה:
פקקים, נוצות בחלק העליון או בצדדים,
קרטון גלי, חוטים או גלילים לקישוט
נייר עיתון או נייר צבעוני לפרטים קטנים

נזכיר כי אין מסכה נכונה או לא נכונה. כל מסכה היא מיוחדת.
לאחר שהמסכה מוכנה: מחוררים בעדינות בצדדים, קושרים גומייה או סרט ומתאימים לראש.

פעילות סיום - עם או בלי?

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל שקט.

נשאל את התלמידים:

כאשר אנו חובשים מסכות,

האם המסכות מספרות מי האדם שמאחוריהן באמת?

נזמין את התלמידים לחבוש את המסכה שלהם,

לחשוב רגע ולשתף בקצרה:

כיצד אתם מרגישים כשאתם חובשים מסכה?

האם המסכה משנה את מי שאתם?

לאחר כמה תשובות, ננחה פעילות קצרה בדמיון:

מי שמעוניין יכול לעצום עיניים, נדמיין שיש לנו מסכה על הפנים

ואז מדמיינים שמורידים אותה לאט לאט.

נשאל איך הם מרגישים בלי מסכה?

נסיים כשאנו מזמינים כל תלמיד שמעוניין לספר למה הוא מתחפש ומה האופי של הדמות אליה הוא מתחפש ובכמה מילים נוספות לספר מי הוא באמת ובמה הוא שונה או דומה לדמות אליה הוא מתחפש.

פעילות פתיחה – פרפרים

עזרים:

תמונה של פרפר ותמונה של זחל

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים תמונה של פרפר צבעוני ותמונה של זחל

ונשאל את התלמידים האם זה אותו בעל חיים?

מה לדעתכם קרה בדרך?

נאפשר כמה תשובות

ואז נספר: הפרפר לא נולד עם כנפיים.

הוא עבר שינוי גדול מהרגע שהוא נוצר.

נספר לתלמידים שהיום נכיר את הפרפרים בטבע יותר מקרוב

ונגלה כיצד הצבעים שלהם מסייעים להם לשמור על עצמם.

נסכם במשפט שלפעמים כדי לגדול, צריך להשתנות.

פעילות העשרה חינוכית – פרפרים בכל מיני צבעים

עזרים:

תמונות של פרפרים שונים
דפי ציור וצבעים
דף צביעה של קווי מתאר של פרפר

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים אילו פרפרים הם מכירים ובאילו צבעים? נספר כי לפרפרים יש צבעים ודוגמות על הכנפיים לא רק כדי להיות יפים, אלא כי זה עוזר להם לחיות ולהישאר בטוחים בטבע. נראה להם את התמונות המצורפות.

נשאל את התלמידים מי שמע פעם את המילה הסוואה? האם אתם יודעים למה הכוונה? הסוואה היא בעצם להיעלם בטבע. יש פרפרים שהצבעים שלהם דומים לעלים, לפרחים או לקליפת עץ. ככה טורפים מתקשים לראות אותם, והפרפר כאילו "מתחפש" לסביבה שלו.

יש בטבע צבעים ודוגמות שונות שמעבירות מסרים שונים. למשל:

יש פרפרים בצבעים חזקים מאוד, כמו כתום, צהוב, אדום ושחור. הצבעים האלה אומרים לבעלי חיים אחרים: אני רעיל או לא טעים – עדיף לא לנסות לאכול אותי.

אלה הם צבעי אזהרה!

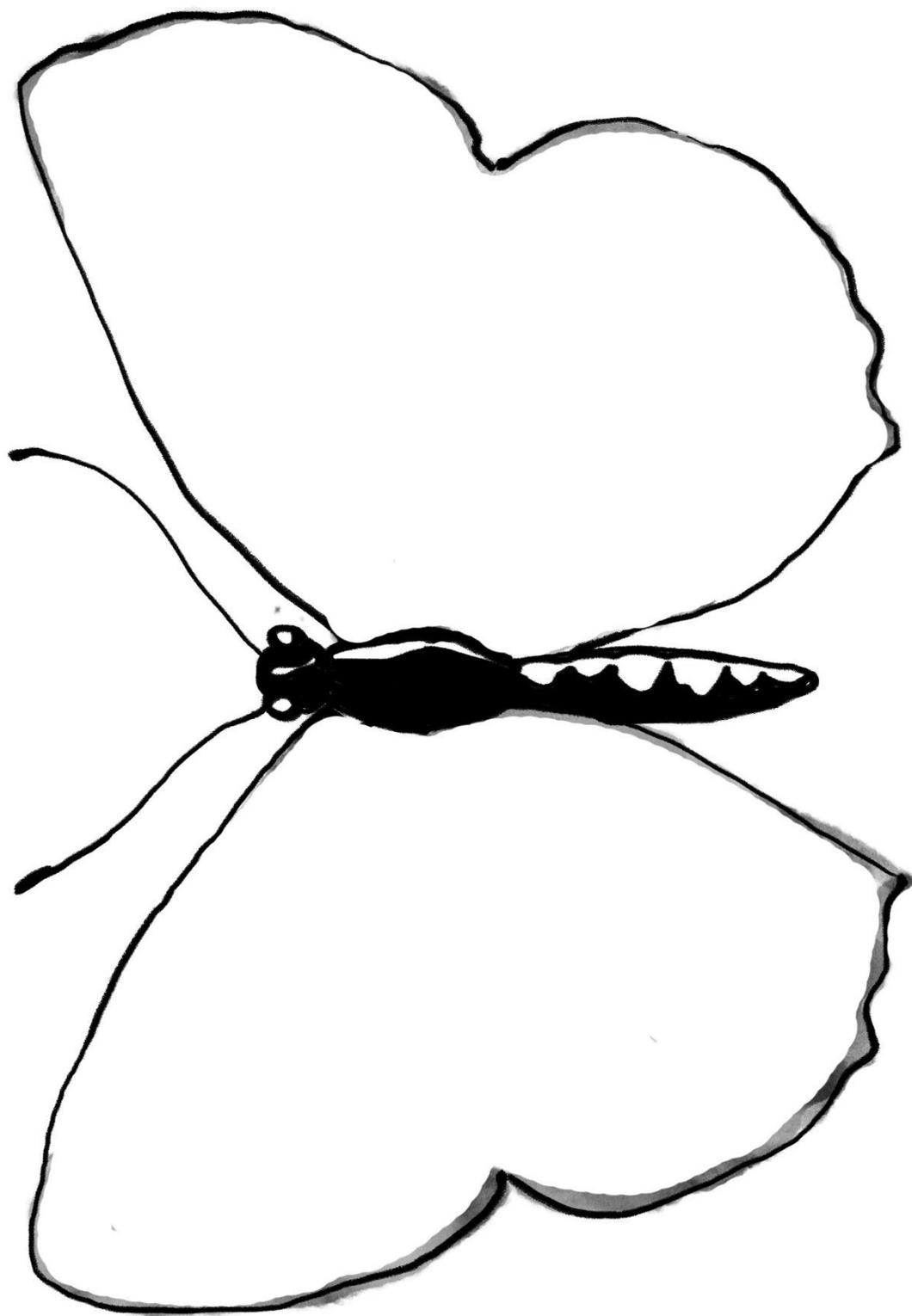
לחלק מהפרפרים יש על הכנפיים דוגמות שנראות כמו עיניים גדולות. כשאויב מתקרב, הפרפר פותח פתאום את הכנפיים וה"עיניים" גורמות לאויב לחשוב שיש מולו חיה גדולה ומפחידה, ואז הוא נבהל ובורח.

אלה הם צבעי בלבול והפחדה!

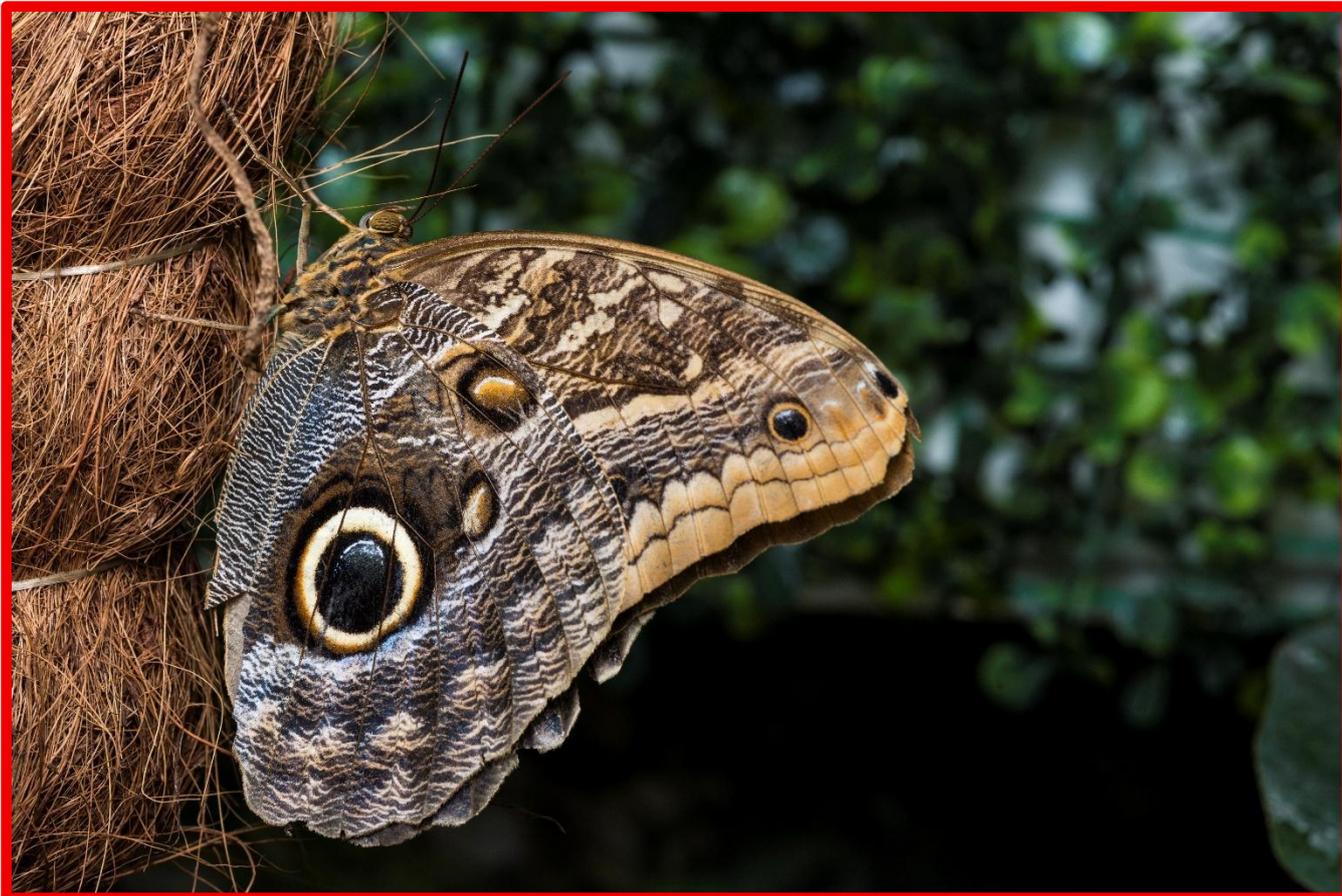
הדוגמות והצבעים עוזרים לפרפרים גם לזהות אחד את השני ולמצוא פרפרים מאותו סוג.

נסכם ונספר כי הכנפיים של הפרפר הן כמו סיפור מצויר, הן מספרות מי הוא, איך הוא שומר על עצמו, ואיך הוא חי בטבע.

נזמין את התלמידים לשולחנות לצייר מבחר של פרפרים או לצייר לבד או להשתמש כבסיס בדף צביעה עם צורה בסיסית של פרפר.

פעילות סיום – מחליפים משלוחים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשירי פורים

מהלך הפעילות:

לסיום השבוע המשולב של פורים וצבע בטבע נזמין את התלמידים

לפי התור לספר למי הביאו משלוח מנות ולתת להם אותו.

נשמיע ברקע את שירי פורים ונשיר יחדיו.

*יש לבדוק מראש ולוודא שלכל הילדים יש משלוח מנות

שבוע שני

בעלי חיים והצבעים שלהם

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
הטווס המתהדר	זהירות אזהרה	מי מסתתר והיכן?	מי החיה הצבעונית?	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מי ראה את הצבעים שלי?	מהם צבעי אזהרה?	הסוד של הזיקית	בעלי חיים בצבעים	הצבע הכי יחודי בטבע	פעילות העשרה חינוכית
תחפושת חכמה בטבע	בתנועה	החיה שלי מסתתרת	צבעים שמדברים	תופסת צבעים	פעילות סיום

למובילים:

*יש לשים לב כאשר נכנסים לקישורים של שירים או סיפורים ביוטיוב במידה ויש פרסומות יש לדלג עליהן לפני הצפייה עם התלמידים. אין לאפשר לתלמידים לצפות בפרסומות.

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה ושקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז.

נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים.

נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד.

יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע בשקט את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש":

ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות:

שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים":

ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות:

להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים

למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים.

כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת":

ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה,

ולהשיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק,

כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת.

לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה)

כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה:

החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה

נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות.

נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ:

גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות,

לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט,

להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

כחול – פעילות העשרה חינוכית – כחול

הצבע הכי יחודי בטבע

היום נכיר צבע ייחודי, נדיר ולא נפוץ בטבע.

עזרים:

תמונות של שמיים, ים, ובעלי חיים שנראים כחולים
דף כחול או חפץ כחול אחד לפחות
בריסטול לבן עבה או קרטון לבן
ניירות שקופים בגווי כחול ותכלת
צלופן כחול
דבק סטיק
מספריים
טושים שחורים או כחולים כהים
פנס או אור טבעי מחלון

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל
נציג בפניהם חפץ או דף כחול ונשאל
איזה דברים כחולים הם מכירים בטבע
אפשר לרשום או לחזור על תשובות התלמידים:
שמיים
ים
פרפרים
פרחים
ציפורים

נוסיף ונספר כי הכחול הוא צבע מיוחד מאוד בטבע, ולא קל למצוא אותו.
נסביר בשפה פשוטה:
בטבע, רוב הצבעים נוצרים מחומרים שיש בצמחים ובחיות.
אבל כחול הוא צבע שקשה לייצר.
בשמיים ובים אנחנו רואים כחול לא בגלל שיש שם צבע כחול,
אלא בגלל שהאור מתנהג בצורה מיוחדת.
האור מהשמש מתפזר, והעיניים שלנו רואות כחול.
אצל בעלי חיים כמו פרפרים וציפורים, הכחול נוצר לא מצבע,
אלא מצורה מיוחדת של כנפיים או נוצות, שמחזירות לעיניים שלנו רק את האור הכחול.
לכן כחול נראה נוצץ, משתנה ומיוחד.

כחול הוא צבע מיוחד כי הוא נוצר מאור, מתנועה ומצורה
לא רק מחומר ולכן הוא נראה קסום ומשתנה.

נזמין את התלמידים לשולחנות העבודה
ונזכיר שכחול בטבע לפעמים לא נמצא בתוך הדבר עצמו
אלא נוצר מאור ומצורה.
בואו נראה כיצד זה קורה.

נראה לתלמידים נייר צלופן כחול מול האור ונראה איך הצבע משתנה.

כל תלמיד מקבל דף בריסטול לבן.
נזמין את התלמידים לבחור גזרות מניירות שקופים כחולים
ואז נדגים כיצד להדביק אותן בשכבות
חלק חופף (אחד על השני) - חלק רחוק אחד מהשני - חלק צפוף (נייר לא חלק אלא מכווץ)

נדגיש כי ככל שיש יותר שכבות, הכחול נראה עמוק יותר
(כמו בים – ככל שהמים עמוקים יותר מגיע לשם פחות אור ולכן הכחול נראה יותר כהה)

כעת ניצור דימוי מהטבע.

נזמין את התלמידים לבחור מה ליצור

פרפר

ציפור

גלים

שמיים

מציירים קווים עדינים בטוש

מוסיפים שכבות שקופות באזורי כנפיים או מים

אחרי שהעבודות מוכנות אפשר לעבור עם פנס

ולהאיר על העבודות של התלמידים

ולתת להם לראות בעצמם את השוני בין הגוונים השונים.

אפשר גם להזמין כל תלמיד לגשת עם העבודה שלו לכיוון החלון
(או אפילו לצאת יחדיו לחצר הצהרון) ולהביט על הגוונים השונים.

אפשר לשאול את התלמידים איך הכחול נראה עכשיו?

האם בכל המקומות הוא אותו כחול בדיוק?

נשווה עם התלמידים בין אור חזק לאור חלש

ונסכם כי כמו בטבע, גם כאן הכחול משתנה לפי אור ותנועה

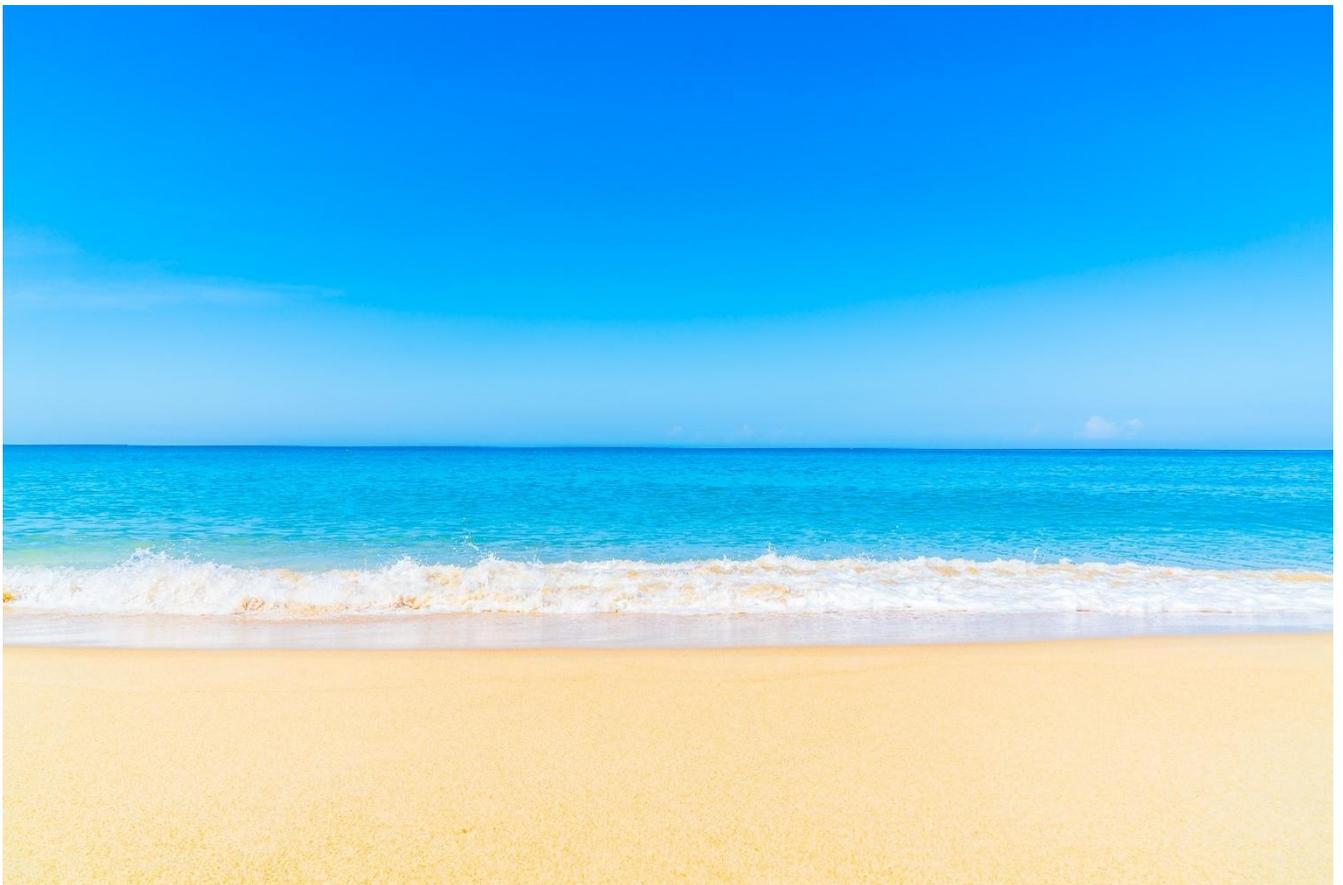
ולכן הוא צבע מיוחד.

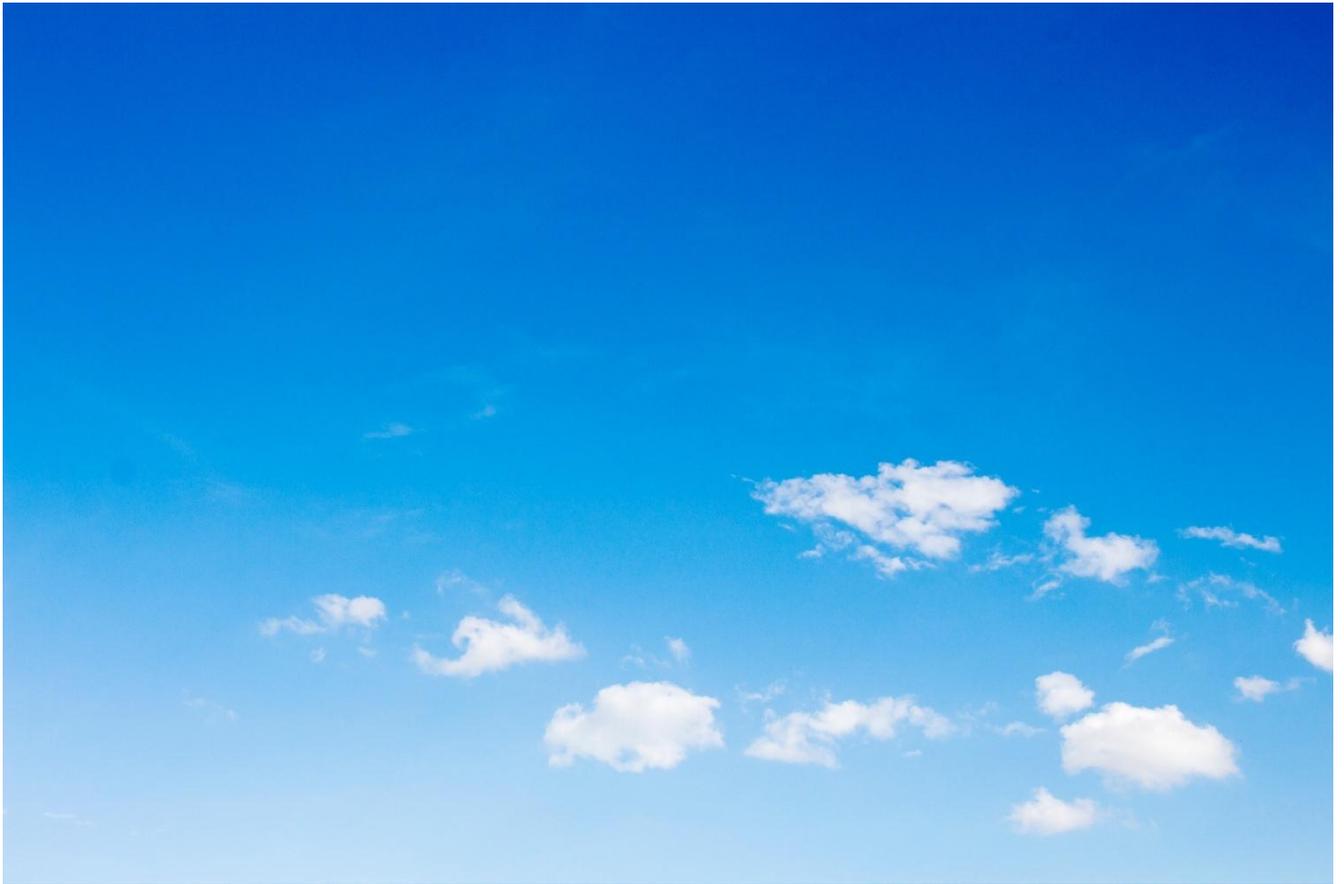
נציג את העבודות ליד חלון או מקור אור.

פעילות סיום – תופסת צבעים

מהלך הפעילות:

רצוי לשחק בחצר הצהרון.
התלמידים עומדים במרחב פתוח.
נזמין תלמיד שמעוניין להיות התופס
ונסביר את הכלל המרכזי:
כשקוראים צבע, רק מי שמוצא משהו בצבע הזה בסביבה ונוגע בו,
הוא בטוח ואי אפשר לתפוס אותו.
נזמין אותם לעמוד רגע במקום ולבחון עם העיניים את הצבעים שסביבנו.
נקרא בקול צבע הקשור לטבע:

התלמידים ינועו במהירות וינסו לגעת בחפץ, בגד או חלק במרחב בצבע שנקרא.
התופס מנסה לתפוס תלמידים לפני שמצאו צבע.
תלמיד שנתפס מחליף תפקיד עם התופס.
חשוב לבחור צבעים שקיימים במרחב
לשמור על תנועה בטוחה וללא דחיפות
לשמור על קצב משחק יחסית איטי – לא לייצר המולה.

פעילות פתיחה - מי החיה הצבעונית?

עזרים:

קישור לתמונות של בעלי חיים מוכרים

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים חיה אחת בכל פעם.

נבקש מהתלמידים שמעוניינים לומר מה שם החיה ומה הצבע העיקרי שלה.

לאחר שעברנו על בעלי החיים השונים

נעצור ונשאל: האם כל החיות באותו צבע?

נספר כי השבוע נתמקד בבעלי חיים שונים בטבע, נכיר את הצבעים שלהם ולמה הם משמשים.

פעילות העשרה חינוכית- בעלי חיים בצבעים ומה הם מסמנים?

עזרים:

תמונות ברורות של בעלי חיים בצבעים שונים

זברה, טווס, צפרדע ירוקה, פרפר צבעוני, נמר, ג'ירפה

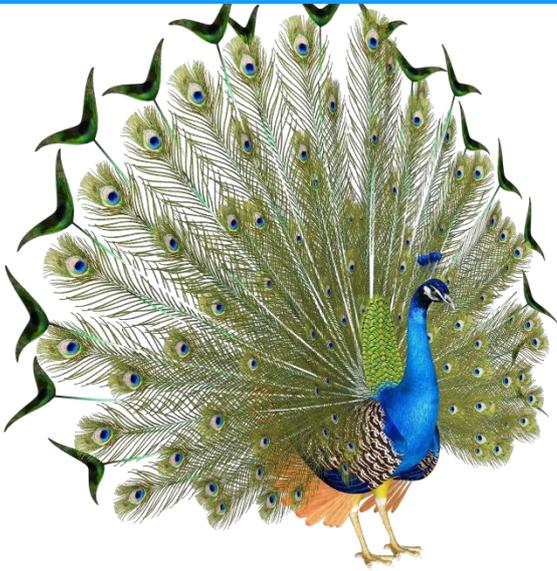
דפי בריסטול בהירים

גזרי נייר צבעוניים

טושים

דבק

אפשרות להוסיף ניירות במרקמים שונים צלופן, קרפ, סול, מגזינים צבעוניים.

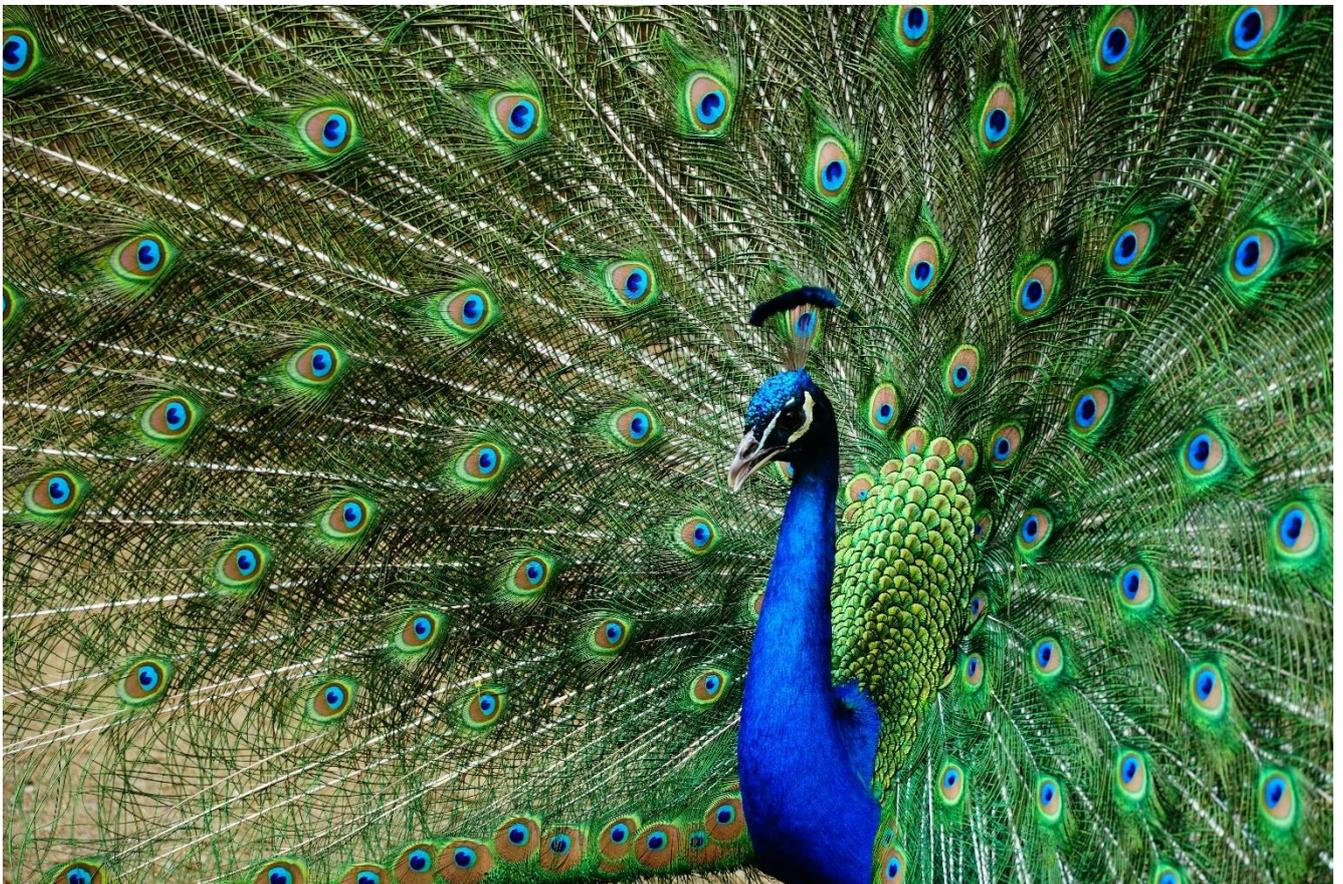

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים למפגש במעגל
נציג תמונה אחת בכל פעם ונשאל:
מה הצבעים של החיה? האם היא בולטת או מתחבאת?
נקשיב לתשובות ונסכם בקצרה:
בטבע, לצבע יש תפקיד
לפעמים הוא עוזר להתחבא
לפעמים הוא אומר תיזהר
ולפעמים הוא עוזר לחיה להיראות מיוחדת כדי למצוא חברים חדשים.
נסביר בשפה פשוטה וברורה:
יש בעלי חיים שהצבע שלהם עוזר להם להסתתר בסביבה
כמו צפרדע ירוקה בין עלים ירוקים
יש בעלי חיים עם צבעים חזקים וברורים
הצבע אומר לחיות אחרות
אני לא טעים או אני מסוכן!
יש בעלי חיים עם צבעים ודוגמות מיוחדות
כמו הטווס שהצבע עוזר לו לתקשר ולהרשים
הצבעים בטבע הם לא קישוט הם כלי שעוזר לחיות לחיות.
נזמין את התלמידים למרחב וננוע בהתאם לבעלי החיים השונים:
המובילים יאמרו שם של בעל חיים, והתלמידים מגיבים בתנועה:
צפרדע ירוקה - התלמידים מתכופפים ומתחבאים
נמר מנומר - התלמידים מתקדמים בשקט ובזהירות
פרפר צבעוני - התלמידים נעים בקלילות ובפתיחות
טווס - התלמידים פותחים ידיים לרוחב בגאווה
את הבוגרים אפשר לשאול: איך התנועה קשורה לצבע.
כעת נעבור ליצירת בעל החיים שלנו עם הצבע המיוחד שלו.

נזמין כל תלמיד לבחור בעל חיים אחד.
ננחה את התלמידים לחשוב לפני שמתחילים בבחירת ובהדבקת החומרים השונים
האם החיה שלכם צריכה להתחבא או לבלוט.
לצעירים אפשר לסייע בצירוף קווי מתאר של חיה
ואז להדביק את החומרים השונים בהתאם לצבעים.
לבוגרים - התלמידים יוצרים את החיה בעזרת גזרי נייר צבעוניים
מדגישים דוגמות מיוחדות , פסים, נקודות, שכבות צבע.
אתם מוזמנים לעבור בין התלמידים ולשאול שאלות מכוונות:
למה בחרת בצבע הזה? איך הוא עוזר לחיה?
כשהעבודות מוכנות אפשר להזמין תלמידים שמעוניינים להציג את היצירה שלהם במעגל.
נסכם כי בטבע, כל צבע מספר סיפור ומי שמבין את הצבעים מבין איך בעלי החיים חיים.

פעילות סיום – צבעים שמדברים

עזרים:

כרטיסי צבע
ירוק, חום, לבן, שחור, כתום, צהוב, אדום

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל.
נאמר כי לכל בעל חיים יש צבעים, והצבעים האלה מספרים לנו משהו עליו.
נזמין תלמידים שמעוניינים לבחור כרטיס צבע
ולומר שם של בעל חיים בצבע הזה
מסביר במשפט אחד למה הצבע חשוב לו.

לדוגמה:

הצבע החום עוזר לארנב להתחבא
הצבע הכתום מזהיר שלא כדאי להתקרב

נשאל את התלמידים מה לדעתכם היה קורה אם לחיות לא היו צבעים?
האם היה להן קשה יותר לחיות?

נסכם כי בטבע, צבע הוא לא קישוט.
הוא כלי שעוזר לבעלי חיים לשרוד.

פעילות פתיחה - מי מסתתר והיכן?

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון לצפייה בזיקית המשנה את צבעיה בהתאם לסביבה

(הסרטון מלווה בהסברים באנגלית) אפשר להנמיך את הקול ולהסביר לתלמידים עפ"י הטקסט המצורף. תמונות של בעלי חיים מוסווים בסביבה טבעית

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים תמונות שונות של בעלי חיים מוסווים בטבע. אם יש באפשרותכם מומלץ להדפיס את התמונות ולעבוד בקבוצות קטנות סביב שולחנות.

נאפשר לתלמידים זמן חיפוש משותף.

אם הם מגלים נשבח בשמחה ואם לא, אפשר לסייע ולכוון לאיבר מסויים בגוף החיה ולאפשר להם למצוא את השאר.

נסכם ונאמר כי קשה לראות כי הצבע של החיה כי היא דומה לסביבה. נשאל את התלמידים אם הם מכירים בעל חיים שמשנה את צבעו לפי הסביבה בה הוא נמצא. לסיום נקרין לתלמידים את הסרטון על הזיקית שמשנה את צבעיה בהתאם לסביבה.

טקסט להקראה בזמן הצפייה בסרטון -

היום נכיר מקרוב חיה מעניינת, הזיקית, זוחל רב-צבעוני. הזיקית היא אחת מסוגי הזוחלים המוזרים ביותר בטבע, היא מסוגלת לשנות צבע כדי להסוות, או במילים אחרות, היא יכולה לשנות את צבעה כדי להתאים לסביבתה, כך שאף טורף לא יוכל לראות אותה... הביטו היטב ונסו למצוא אותה. לזיקית, כמו לכל הזוחלים, יש גוף המכוסה כולו בקשקשים קשים המגנים עליה מפני אויביה, אך יש לה משהו שהופך אותה למיוחדת מאוד בהשוואה לזוחלים אחרים, האם אתם יודעים איזה מהם?

כפי שגיליתם מהתבוננות בתמונות, עיני הזיקית מיוחדות מאוד. הן בצורת חרוט (הראו לילדים איזו צורה היא חרוט) ובמרכז יש חור שממנו מציץ האישון. (גם כאן וודאו שהם מבינים מהו האישון) צורת החרוט מאפשרת להן לסובב בקלות את עיניהן לחלוטין לכל כיוון. הן יכולות גם להזיז כל עין באופן עצמאי, ולכן יש להן יכולת לראות את כל מה שקורה סביבן מבלי להזיז את הראש.

כפי שאתם רואים, אין להם אוזניים ואנחנו מאמינים שהם חירשים. אז הדבר המיוחד של הזיקית הוא שהיא יכולה לשנות את צבע עורה כדי להסתגל לסביבתה. עם זאת, שינוי הצבע תלוי גם במצבה הרגשי... אם היא כועסת... אם היא מפוחדת או מאוהבת.

דבר נוסף שמפתיע את כולם הוא דרך הציד שלה. זיקיות, כמו תנינים, נחשים ורוב הזוחלים, הן טורפות... ולכן הן צריכות לצוד כדי לשרוד. הזיקיות צדות את האוכל שלהן בעזרת הלשון שלהן. יש להן לשון ארוכה מאוד והן יכולות לפרוס אותה במהירות רבה. הקצה של הלשון דביק וכאשר היא נוגעת בטרף היא נדבקת אליו, מה שמקל מאוד על תפיסת האוכל. זיקיות אוכלות בעיקר חרקים.

האמת היא שזיקיות הן חיות יוצאות דופן מאוד, מה דעתכם?

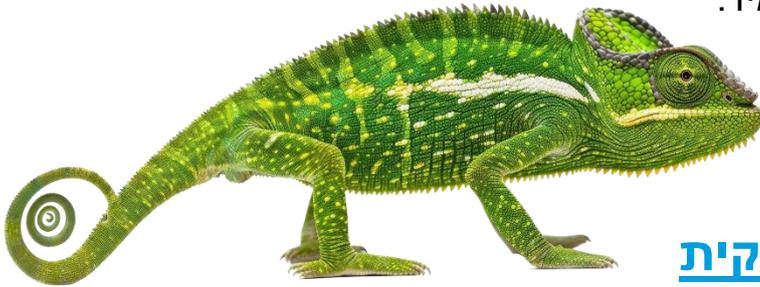
פעילות העשרה חינוכית –

הסוד של הזיקית

הכנה מראש:

נדפיס את הזיקית על שקף שקוף לכל תלמיד.

עזרים:

קישור לסרטון יצירת זיקית

קישור לסרטון הכרות עם הזיקית

שקפים מודפסים עם ציור של זיקית מספריים

נירות בכל מיני צבעים

תמונות של זיקית בצבעים שונים

פתקים עם מילים המתארות מצבים שונים

חם, קר, רגוע, כועס, מפוחד, שמח

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי הזיקית לא "מחליטה" סתם לשנות צבע. השינוי קשור לאור, חום, מצב רוח ותקשורת עם זיקיות אחרות. הצבע הוא שפה.

נשאל את התלמידים למה לדעתם הזיקית משנה צבע? רושמים על הלוח תשובות נפוצות:

כדי להסתתר

כדי להיות כמו העלה

ואז נאמר להם כי זה חלק מהסיפור, אבל לא הכל.

נספר כי לזיקית יש שכבות מיוחדות בעור.

בתוך העור יש תאים קטנים שמחזירים אור בצבעים שונים.

כשהגוף שלה משתנה – גם הצבע משתנה.

לא נכנס למונחים מורכבים, אלא לרעיון:

הגוף משנה את האור שהוא מחזיר.

אז מה גורם לשינוי?

נציג פתקים המתארים מצבים שונים.

למשל חום

נבקש מהתלמידים לנסות לנחש האם הצבע יהיה בהיר או כהה?

נספר לתלמידים כי:

חום וכעס – יוצרים צבעים כהים וחזקים
רוגע וקור – יוצרים צבעים בהירים ועדינים

נדגיש כי הצבע לא רק מסתיר, הוא מספר מה קורה בפנים.
נשאל את התלמידים מתי לדעתם הזיקית רוצה שלא יראו אותה?
ומתי היא רוצה שיראו אותה?

נכתוב שתי כותרות על הלוח:
להיעלם
להיראות
ונזמין את התלמידים לתת דוגמות.

לסיום נסכם כי הזיקית משתמשת בצבעים כמו בשפה.
לפעמים כדי להסתתר,
ולפעמים כדי לדבר בלי מילים.

נזמין את התלמידים להכין לעצמם זיקית שכאשר מניחים אותה
על משטח בצבע מסויים היא משנה את צבעה ונראית באותו הצבע.
נחלק לתלמידים את השקפים ונזמין אותם לגזור את הזיקיות.

אפשר להזמין אותם להניח את הזיקיות על רקעי ניירות בצבעים שונים,
או לשחק משחק משעשע –
המובילים יאמרו בכל פעם צבע אחר והתלמידים יצטרכו לחפש
צבע כזה במהירות במרחב הצהרון ולהניח עליו את הזיקית.

פעילות סיום – החיה שלי מסתתרת

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון בעלי חיים שונים שמסווים את עצמם בטבע

עפרונות

מחקים

הדפסת מבחר בעלי חיים שונים בשחור לבן

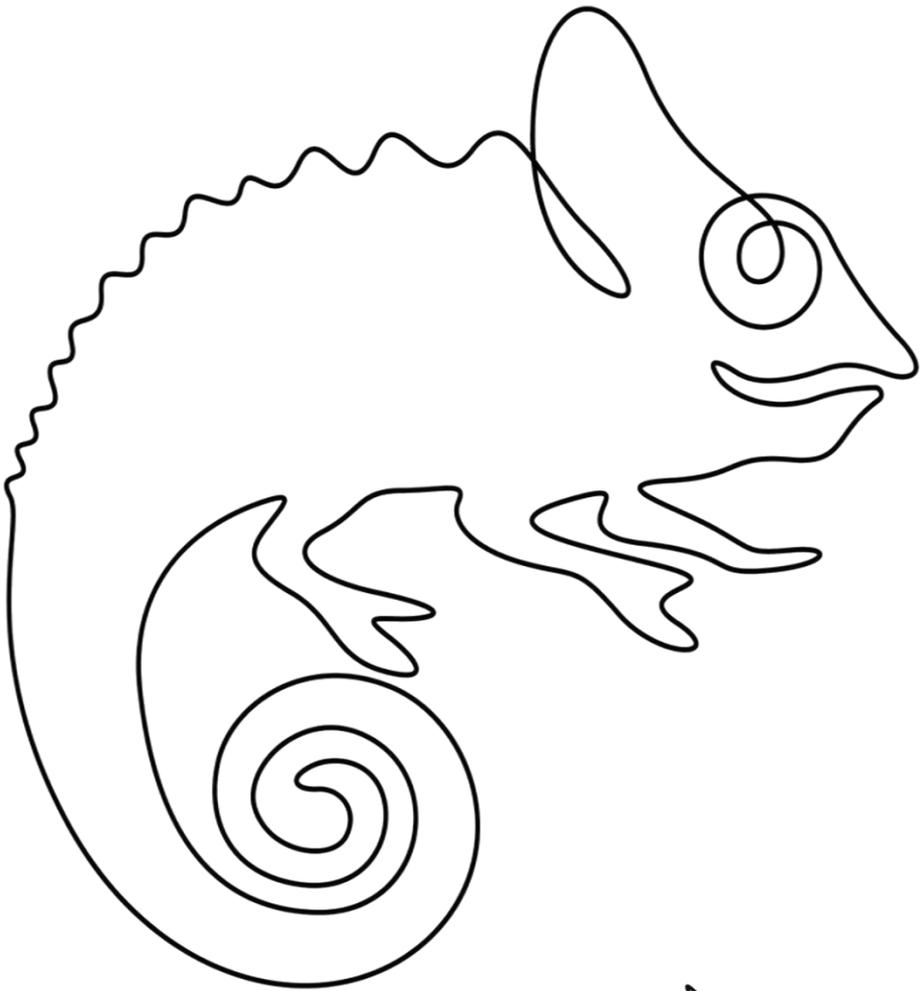
מספרים

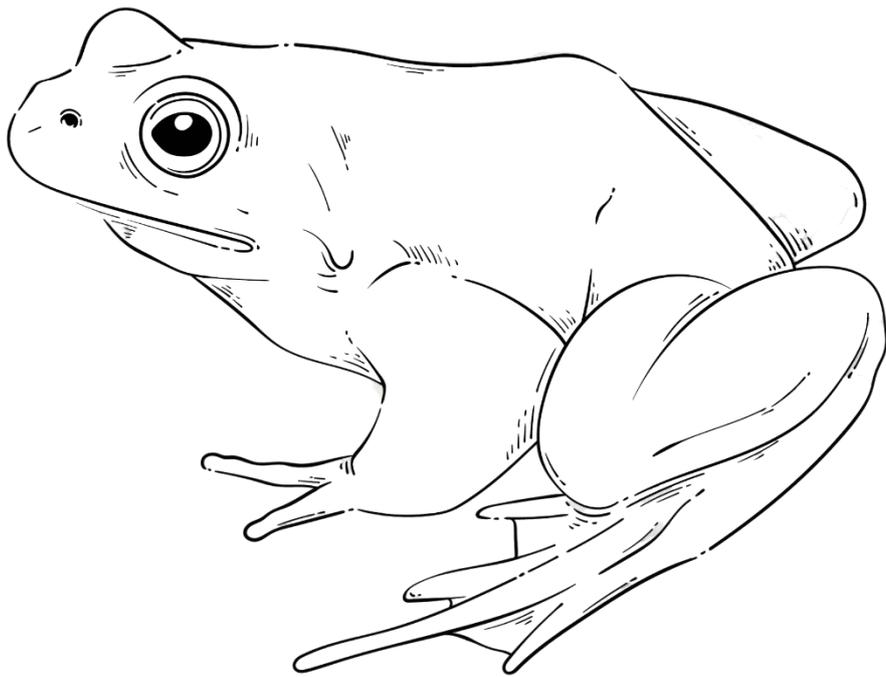
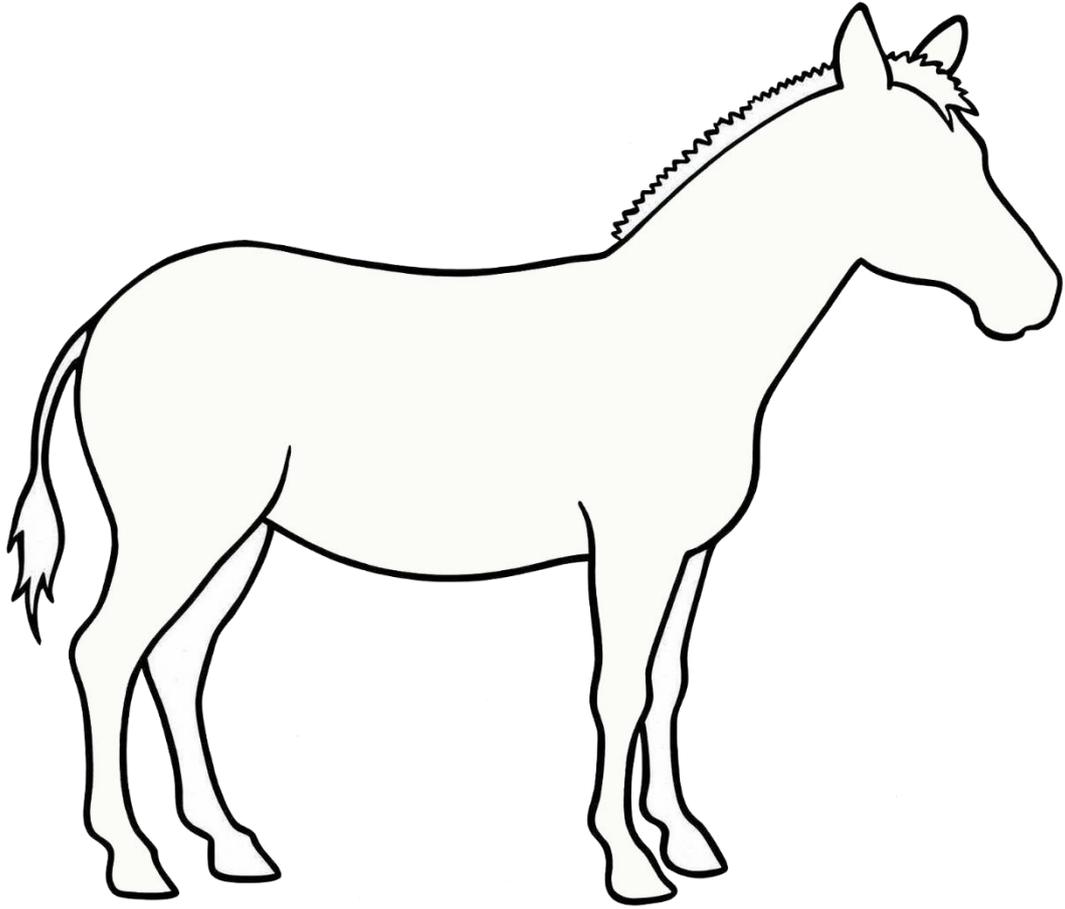
צבעים

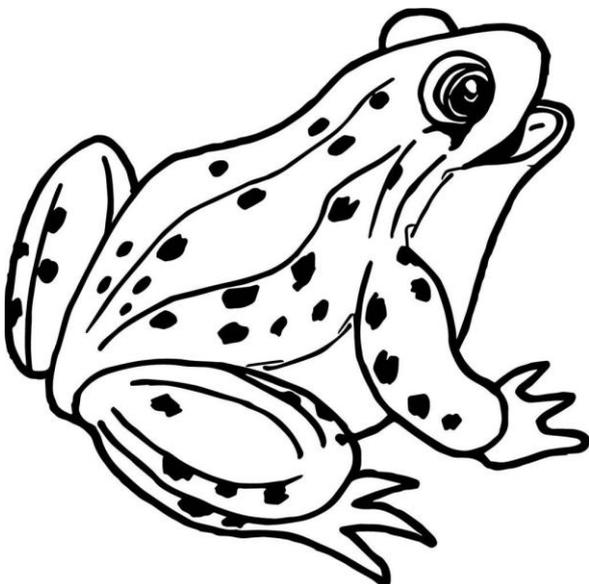
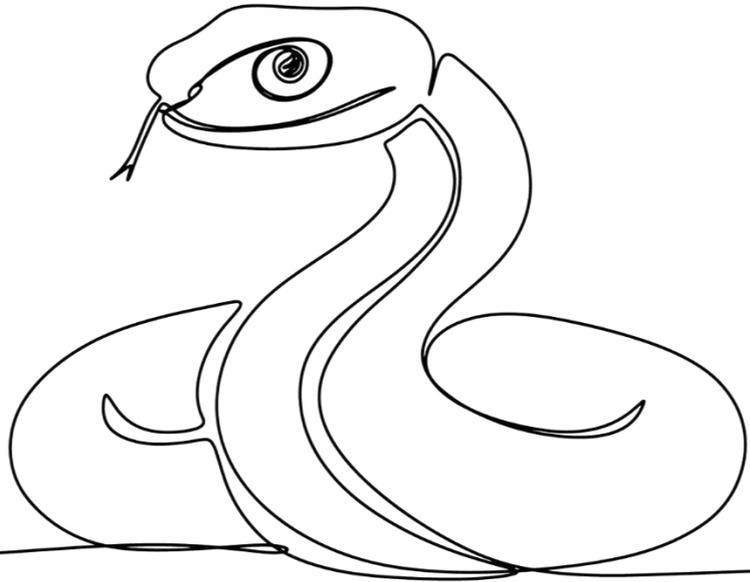
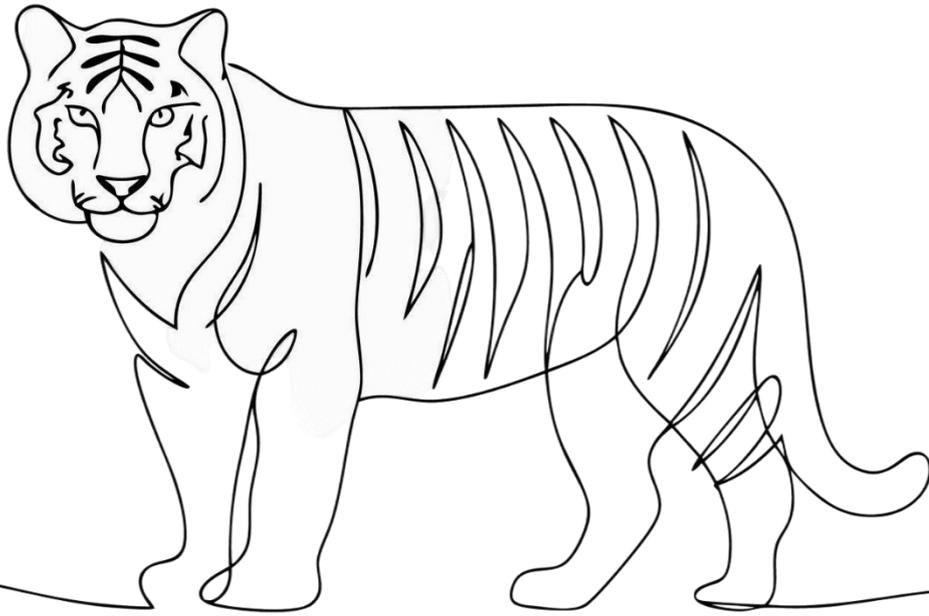
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

נצפה עם התלמידים בסרטון הקצר המראה בעלי חיים המשתמשים בצבעי הסוואה בטבע. נחלק לכל ילד דף רקע ונזמין את התלמידים לצבוע אותו בצבעי טבע שונים. לאחר שהרקע מוכן נזמין את התלמידים לבחור בעל חיים, לגזור אותו מסביב ולהניח על הרקע שצבעו. כעת נזמין את התלמידים לצבוע את בעל החיים בצבעים דומים לצבעי הרקע על מנת לראות כיצד בעל החיים משתלב עם הסביבה. כשבעל החיים מוכן אפשר לקפל בזהירות לאורך (לאורך הגב) כדי שיקבל קימור ולהדביק קצות ידיים ורגליים לדף הרקע. תלמידים שמעונינים מוזמנים כמובן לצייר לבד את קווי המתאר של בעל החיים שהם רוצים, אפשר להעזר בהתבוננות בתמונה ולצייר לבד.

פעילות פתיחה – זהירות אזהרה!

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים מה זו אזהרה?
מה המילה אומרת לנו?
נבקש מהתלמידים שמעוניינים לתת דוגמות שונות שהם מכירים.
נספר כי היום נכיר את צבעי האזהרה בטבע
ומדוע לחיות מסויימות יש צבעים חזקים שאת שאר החיות מזהירים.

פעילות העשרה חינוכית -

מהם צבעי אזהרה?

בפעילות זו נערוך היכרות חווייתית עם מושג "צבעי אזהרה" בטבע
והבנה שהצבע עוזר לחיה להגן על עצמה.

עזרים:

תמונות גדולות של צפרדע צבעונית / פרפר אדום-שחור / חיפושית
דפי ציור
צבעי פנדה

מהלך הפעילות:

המובילים יציגו בפני התלמידים תמונה גדולה של צפרדע צבעונית / פרפר אדום-שחור /
חיפושית אדומה ועוד.

נבקש מהתלמידים להתבונן היטב ולומר איזו חיה זו?
איזה צבעים אתם רואים?

האם היא נראית לכם שקטה או צועקת בצבע שלה?
נדגיש כי הצבעים שלה מאוד חזקים. הם לא מתחבאים.

נסביר כי כשהצבע מאוד חזק – הוא לפעמים מסמן לחיות האחרות
היזהרו! אל תתקרבו – אני מסוכן
בעזרת הצבעים העזים בעל החיים בעצם מזהיר את החיות האחרות.

נחזור יחד על המילים: **צבעי אזהרה.**

נשאל את התלמידים: כשיש אזהרה – מה אנחנו עושים? מתקרבים או נזהרים?
חיה צבעונית מאד משתמשת בצבעיה לסמן שהיא לא רוצה שיתקרבו אליה.
הצבע שלה שומר עליה.

כל תלמיד בוחר בעל חיים ומצייר אותו בצבעים עזים וחזקים –
ננחה את התלמידים לצבוע את החיה כך שכולם יבינו שלא כדאי להתקרב אליה.

פעילות סיום - בתנועה

נשחק משחק מהנה לסיום היום ונקפוץ וננוע כמו בעלי חיים בטבע.

עזרים:

חבל קפיצה ארוך

מהלך הפעילות:

ניתן לקיים את הפעילות במרחב הצהרון או בחצר בהתאם למזג האוויר. נזמין שני תלמידים להיות ראשונים שיחזיקו את החבל. בסיבוב הראשון נבקש מהם למתוח את החבל ונזמין את שאר התלמידים לעמוד בטור ולעבור מתחת לגשר, בסיבוב השני נזמין את התלמידים שאוחזים בחבל לגלגל ואת שאר החברים לקפוץ אחד אחרי השני. בכל סיבוב נתחלף והתלמידים שקפצו כבר, יאחזו בחבל בשני קצותיו ויגלגלו עבור החברים האחרים.

ננחה את התלמידים כיצד לקפוץ מעל החבל בכל פעם שהוא קרוב לרצפה. הדגישו בפני התלמידים כי עלינו להיות סבלניים ובכל פעם קופץ רק תלמיד אחד, הגבילו את מספר הקפיצות של כל תלמיד לחמש קפיצות ולאחר מכן עליו לצאת ולפנות מקום לחברים. ניתן להוסיף משימות עפ"י גילאי התלמידים והיכולת. קפיצה על רגל אחת, קפיצה על שתי רגליים, לקפוץ פעם אחת ולצאת או מספר פעמים וכדומה.

פעילות פתיחה – הטווס המתהדר

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון קצר על הטווס

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי בטבע יש תקופה שבה מחפשות החיות בני זוג ורוצות להקים משפחה. איך תבחרנה הנקבות, הבנות, עם מי הן רוצות להקים משפחה? הבנים, הזכרים, מתהדרים ומשוויצים ומנסים שיבחרו בהם. בואו נראה טווס חביב שרוצה להתהדר בנוצותיו וכיצד הוא משתדל למצוא לו בת זוג חביבה.

פעילות העשרה חינוכית – מי רואה את הצבעים שלי?

בפעילות זו נגלה שצבע משמש גם לתקשורת.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון על ריקוד החיזור של החובר קישור לפינטרס להצעות שונות ליצירת טווס

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי כמו שראינו את הטווס מתהדר בנוצותיו היפות, הרבה בעלי חיים בטבע משתמשים בצבעים שלהם ליצור קשר עם בעלי חיים. נספר להם כי בטבע אצל בעלי החיים הזכר הוא זה שיש לו את הצבעים הצבעוניים והחזקים יותר כי הוא משתמש בהם על מנת למצוא חן בעיני הנקבות. חלק מבעלי החיים מראים את הצבעים שלהם, חלק רוקדים ומשוויצים בנוצות שלהם. נצפה עם התלמידים בסרטון קצר המראה את החובר בריקוד החיזור שלה. החובר, מין בסכנת הכחדה עולמית, היתה נפוצה בעבר בנגב המערבי ובערבה. ריקוד החובר הוא אחד ממופעי הראווה המרשימים בטבע הישראלי, המגיע לשיאו בחודש פברואר, אז הזכרים מופיעים בפני הנקבות בעזרת מופע נוצות, ריצה וריקוד מרשימים.

אפשר לבחור יצירת טווס מתוך הקישור ליצירות טווס, המתאימה לגילי התלמידים בצהרון שלכם. אפשרו לתלמידים מגוון חומרים ומגוון צבעים ליצירת הטווס.

מתוך רשות הטבע והגנים - חובר - ריקוד כלולות, ריקוד כלולות של חובר, צילם אסף מרוז

פעילות סיום – תחפושת חכמה בטבע

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל.

נפתח בשאלה קצרה:
למה בטבע לא כולם נראים אותו דבר?
לאחר כמה תשובות, נזכיר בקצרה:
צבע ודוגמה הם תחפושת חכמה שעוזרת לבעלי חיים ולצמחים לשרוד.

עכשיו אני אומר שם של חיה או צמח, ואתם תחשבו למה התחפושת שלה חכמה
נבחר בכל פעם תלמיד אחד לענות בקצרה:

זברה
פרפר עם כתמים גדולים
צפרדע ירוקה
דג צבעוני בשונית אלמוגים
פרח אדום בוהק ובולט

הדגש הוא על תשובות פשוטות אך מנומקות, כמו:
כדי להסתתר
כדי שיראו אותו
כדי שיחשבו שהוא מסוכן

כעת נאמר משפטים שונים ונבקש מהתלמידים להרים אגודל למעלה אם הם חושבים שזה נכון,
ולמטה אם לא:

כל הצבעים בטבע נועדו רק ליופי
יש צבעים שאומרים אל תתקרבו
לפעמים צבע עוזר להתחבא
רק חיות משתמשות בתחפושות בטבע
הצבע הירוק הוא החשוב ביותר

אחרי כל משפט ניתן הסבר קצר.

נסכם כי בטבע, תחפושת טובה היא לא זו שהכי יפה, אלא זו שעוזרת לחיות ולצמחים לחיות.
אפשר לסיים בסבב קצר שבו כל תלמיד אומר מילה אחת שעולה לו בראש
כשאומרים שם של חיה מסויימת או צבע מסויים.

שבוע שלישי

עולם הצומח

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
צבעים של אושר	צבעי העונות בצלילים	חרוזים בצבעים	הצבעים בגלגל השנה	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
איך מגדלים אושר כמו צמח	צבעי הוויטמינים	חנן הגנן	עץ ארבע העונות	מדוע הפרחים ציבעוניים	פעילות העשרה חינוכית
מעגל האושר	בריאים ונזכרים	משחק הציורים	שניים עשר ירחים	גינת השקט	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז.

נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים.

נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד.

יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע בשקט את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש":

ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות:

שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים":

ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות:

להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים

למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים.

כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת":

ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה,

ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק,

כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת.

לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה)

כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה:

החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה

נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכולן תתנסנה בכל התנוחות.

נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ:

גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות,

לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט,

להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית – מדוע הפרחים צבעוניים?

בפעילות זו ננסה להבין את הקשר בין צבע לפרחים.

עזרים:

תמונות של דבורים, פרפרים וציפורים
פרחים מצוירים בצבעים שונים
אבקת צבע, קונפטי קטן או חול צבעוני
דפי ציור וצבעים עזים
ניירות קרפ צבעוניים
מספרים
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים פרח אחד או תמונה של פרח ונשאל
האם כל הפרחים באותו צבע?
למי נראה שהפרח רוצה שיבואו אליו?
איך זה יכול להיות? הרי פרח לא יכול לזוז.
נשאל את התלמידים מי לדעתם מגיע לפרחים בטבע? מי בא לבקר אותם?

נציג תמונות של דבורה, פרפר וציפור ונעודד את התלמידים לשתף מניסיון אישי.
נסכם כי הפרח לא יכול לזוז או ללכת, ולכן הוא צריך למצוא דרך לקרוא לחברים שיבואו אליו.
נסדר על שולחן או על מחצלת, פרחים בצבעים שונים.
על כל פרח מפוזרת מעט אבקת צבע.

נסביר כי היום אנחנו נהיה המאביקים. נבדוק לאילו פרחים נרצה להגיע.
אך מי הם המאביקים?
מאביקים הם חברים קטנים של הפרחים.
אלה יכולים להיות דבורים, פרפרים, חיפושיות ולפעמים גם ציפורים.
המאביקים מגיעים אל הפרח כדי לאכול צוף מתוק.
כשהם נוגעים בפרח, נדבקת לרגליהם האבקה שנמצאת על הפרח
וכשהם עפים לפרח אחר, הם מעבירים את האבקה איתם.
כך הפרח יכול לגדול, ליצור זרעים וליצור פרחים חדשים.
התפקיד של המאביקים הוא לעזור לפרחים לגדול ולהתרבות.
בלעדיהם היו פחות פרחים, פחות פירות ופחות צבעים בטבע.

הצבע עוזר לפרח למשוך חברים.
כשהפרח צבעוני ובולט, קל לדבורים ולפרפרים לראות אותו.
כך הם מגיעים אליו ועוזרים לו לגדול.
אפשר להצביע על פרחים בצבעים שונים ולציין שכל צבע יכול למשוך מאביקים אחרים.

נזמין את התלמידים לצייר פרח שרוצה להזמין אליו מאביקים.
עודדו אותם לבחור צבעים חזקים וברורים שיראו למרחוק.
אפשר להשתמש בניירות קרפ בצבעים עזים ליצירת פרחים מאד צבעוניים
ואחר כך להכין את אחד מסוגי המאביקים – פרפר, דבורה וכדומה.
כששניהם מוכנים יחברו התלמידים בעדינות את רגלי המאביקים לפרח.
נזמין אותם למרוח מעט דבק סטיק על הפרח ולפזר מעט אבקה.

נסכם כי בטבע, לצבע יש תפקיד חשוב.
הוא עוזר לפרח למשוך מי שצריך להגיע אליו.
הצבע הוא שפה של הטבע.

פעילות סיום – גינת השקט

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד במעגל עם רווח קטן ביניהם ונאמר:

אנחנו גינה שקטה מאוד, כל הצמחים ישנים
כולם כורעים מעט, ראש למטה, ידיים רפויות.
נתחיל לתאר בקול רגוע את מה שקורה בגינה:

השמש עולה

כל תלמיד מרים לאט את הראש

הרוח נושבת

הידיים מתחילות להתנדנד מצד לצד

מטפטפות טיפות של גשם

האצבעות מטפטפות בעדינות כלפי הרצפה

הצמח גדל

הגוף מתארך לאט, הידיים עולות מעלה

הפרחים נפתחים

כפות הידיים נפתחות כמו עלי כותרת

*נחזור על התרגילים פעמיים

פעילות פתיחה – הצבעים בגלגל השנה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל.
נשאל את התלמידים איזו עונה יש עכשיו?
כשאנחנו מסתכלים החוצה – אילו צבעים אנחנו רואים בטבע?
האם הצבעים האלה תמיד נשארים אותו הדבר?
נסביר כי הטבע מחליף בגדים במשך השנה
ובכל עונה הוא לובש צבעים אחרים
למשל:

באביב הכול מתעורר, איזה צבעים רואים כשדברים מתחילים לצמוח?
ירוק בהיר, פרחים צבעוניים.

בקיץ הכול חזק ומלא. איזה ירוק יש לעצים בקיץ?
ירוק כהה, חזק ושופע. (הצבעים בקיץ ניזונים ומושפעים גם מהשמש.)

בסתיו העלים משנים צבע ונופלים. זה הזמן שהטבע מתחדש.
אילו צבעים רואים על הארץ?
צהוב, כתום, אדום, חום

בבחורף האם יש הרבה עלים על העצים?
אילו צבעים רואים יותר?
אפור, חום, לפעמים לבן

**הטבע משתנה בהתאם לעונות השנה ומזגי האוויר השונים
אותו עץ, צבעים שונים.**

היום נכין עץ מיוחד, עץ שמראה איך הוא נראה בכל עונה
עם הצבעים שהטבע בוחר.

פעילות העשרה חינוכית -

עץ ארבע העונות

הכנה מראש:

הדפסת בסיס דפי העצים, שניים לכל תלמיד ועוד כמה ליתר ביטחון
רצוי אם אפשר, להדפיס על דפי בריסטול

עזרים:

מחשב / טלפון חכם

קישור לסרטון להתרשמות המובילים (הכנת העץ)

2 דפים מודפסים (עצים) לכל תלמיד

טושים

מספריים

דבק סטיק

מהלך הפעילות:

היום נכיר את העונות, נראה כיצד צבעים משתנים בטבע ונכין את עץ העונות.

נבנה עץ שמספר על כל השנה - איך הוא נראה באביב, בקיץ, בסתיו ובחורף.

נחלק לכל תלמיד דף עם שני עצים נזמין אותם לצבוע ולצייר על העצים

בהתאם לשתי עונות שהם בוחרים.

לפני שמתחילים אפשר לשוחח שוב ולהזכיר מהם הצבעים אותם אנו פוגשים בכל עונה.

אביב: ירוקים בהירים ופרחים בהירים

קיץ: גוונים של ירוק מלא, חזק

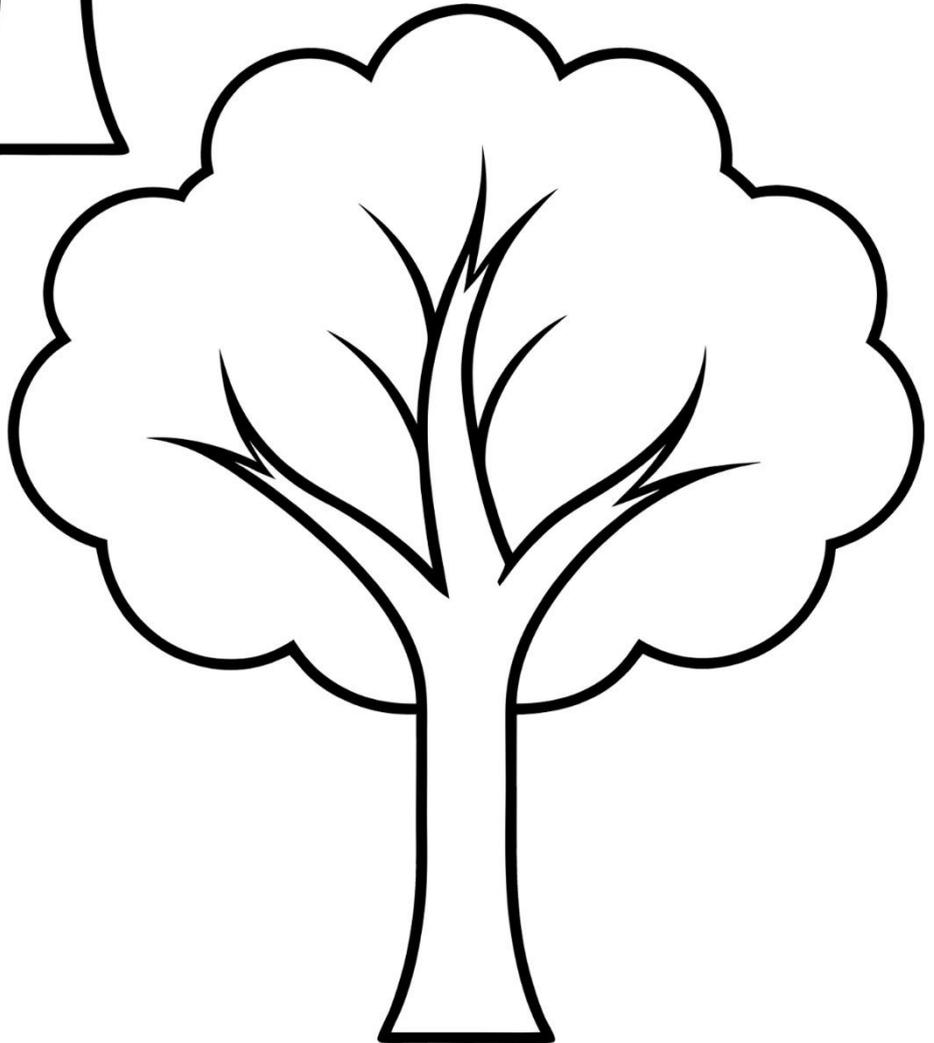
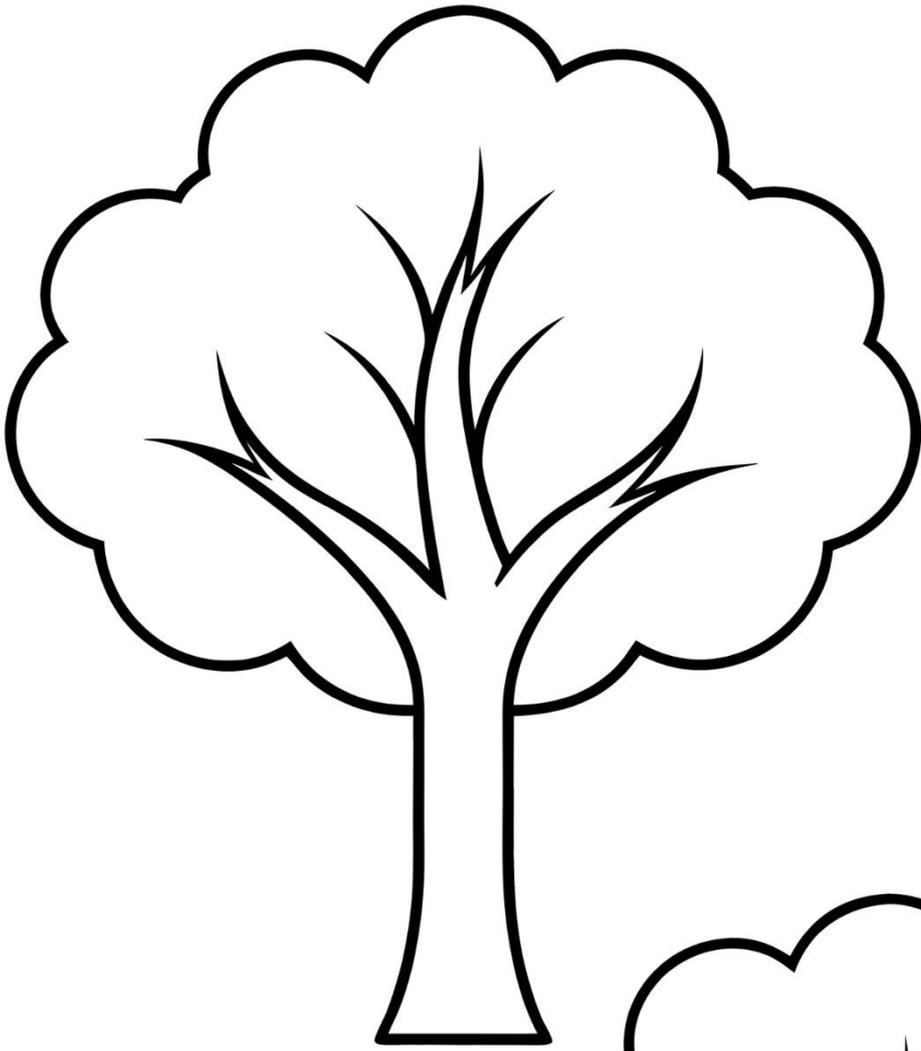
סתיו: גוונים של צהוב, כתום, אדום

חורף: ענפים ריקים או שלג (כחול/לבן)

כאשר יסיימו להכין שני עצים נזמין אותם לגזור את העצים בזהירות לפי קווי המתאר.

כעת נחלק את הדף השני ונזמין אותם להכין את שתי העונות הנותרות
ולגזור מסביב כאשר העץ מוכן.
כאשר לכל תלמיד יש ארבעה עצים מוכנים, נזמין אותם לקפל את העצים באמצע לאורך
כשהציור כלפי פנים.
כעת ננחה אותם איך להדביק את חלקי העצים האחד לשני בעזרת דבק סטיק.
(התבוננו מראש בסרטון המצורף)
כאשר כל העצים מוכנים, נזמין את התלמידים שמעוניינים להציג את העץ שלהם
ולספר איזה חלק (איזו עונה) של העץ הם הכי אוהבים.

פעילות סיום – שניים עשר ירחים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "שניים עשר ירחים"

מהלך הפעילות:

היום נכיר / ניזכר בשיר המקסים של נעמי שמר "שניים עשר ירחים".

נשאל את התלמידים אם הם יודעים מה זה ירח? (חודש)

והאם הם יכולים לומר כמה חודשים יש בשנה?

נסביר כי בשנה יש שנים עשר ירחים

כל ירח הוא חודש והחודשים השונים שייכים לעונה אחרת.

קעת נשאל את התלמידים האם כל השנה נראית אותו דבר?

האם הצבעים בטבע נשארים אותו הדבר?

נאפשר להם לחזור ולהסביר במילים שלהם.

נשמיע את השיר פעם אחת ברצף ונזמין את התלמידים להקשיב.

לאחר ההאזנה נשאל האם שמעו שמות של חודשים והאם הם יכולים לומר מה מאפיין כל חודש על פי השיר.

עכשיו נלמד את השיר בהדרגה, בית או שורה בכל פעם.

תשרי, חשוון, כסלו, טבת, שבט, אדר, ניסן,

אייר, סיוון, תמוז, אב, אלול

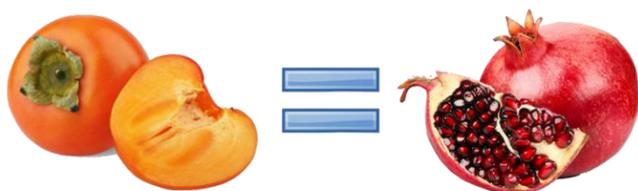
פעילות פתיחה – חרוזים בצבעים

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לחשוב ולהציע מילה שמתחרזת עם שמות של צבעים או פירות וירקות.

שימו לב כי מילים מתחרזות הן מילים שיש להן את אותה הסימיות בדיוק.

כמו הדוגמה בתמונה. **רימון – אפרסמון - לימון**

פעילות העשרה חינוכית – חנן הגנן

כתבה וציירה: רינת הופר

הכנה מראש:

המובילים ידפיסו ויגזרו את הפירות והירקות מהדף המצורף ויניילו אותם ושוב יגזרו כל פרי וירק בנפרד. הניחו את כל גזירי הפירות והירקות בקערה/ קופסא קטנה.

מידע למובילים:

הסיפור חנן הגנן של הסופרת רינת הופר חושף בפני התלמידים מבחר של פירות וירקות נפלאים. מכיוון שהסיפור כתוב כולו בחרוזים נהדרים, בזמן הקריאה והצגת האיורים אפשרו לתלמידים לנחש/ את סופי המילים שבחרוזים. כמו כן, תוך כדי הסיפור נגלה בפני התלמידים הסוד הנפלא של גלגל החיים בטבע כיצד בכל פרי וירק מסתתר הגרעין שיתחיל את היווצרותם של פרי /ירק חדשים.

עזרים:

הספר "חנן הגנן" / רינת הופר

קישור לסיפור ביוטיוב

תמונות של פירות וירקות בקופסה

דפי גזירה פירות וירקות (הדפיסו מספר עותקים שיספיק לכל התלמידים) מספריים - מכונת ניילון

מהלך הפעילות:

לפני תחילת הסיפור נעבור בין התלמידים וניתן לכל התלמידים להושיט את ידם אל הקופסה ולהוציא תמונה של ירק/פרי. נבקש מהם להתבונן על התמונה שהוציאו ולזכור איזה פרי או ירק יצא להם וכשישמעו את שמו של הירק או פרי שיש להם בסיפור, יקומו ויניחו אותו על הארץ במרכז המפגש. נקריא לתלמידים את הסיפור "חנן הגנן" תוך כדי הצגת האיורים. בסיום הסיפור נשאל את התלמידים: כיצד הרגישו במהלך הסיפור? איזה פירות משונים גדלים על העצים? (בייגלה, נעל, סוכריה על מקל ועוד). בתום הסיפור על הארץ מונחים תמונות הפירות וירקות נביט על הרצפה ונאמר: "איזה "בלאגן" בגינה, כל הירקות והפירות מפוזרים" נשאל את התלמידים לפי מה אפשר לסדר את כל התמונות. (לפי סוג – פרי או ירק, לפי צבעים, לפי מה שאנחנו אוהבים ומה שלא, לפי מה שטעמנו פעם ומה לא וכו'). נזמין בכל פעם התלמידים אחרים לסדר לפי כל מיני נושאים, השאירו לסוף את הסיפור לפי צבעים. בסוף המפגש נשאל את התלמידים אם הם יודעים ממי קיבלו הירקות והפירות את הצבעים שלהם ונספר כי מחר נגלה את הסוד: מי נתן לפירות והירקות את הצבעים שלהם ומה אומר כל צבע.

*איספו את הפירות והירקות ושימרו לפעילויות נוספות.

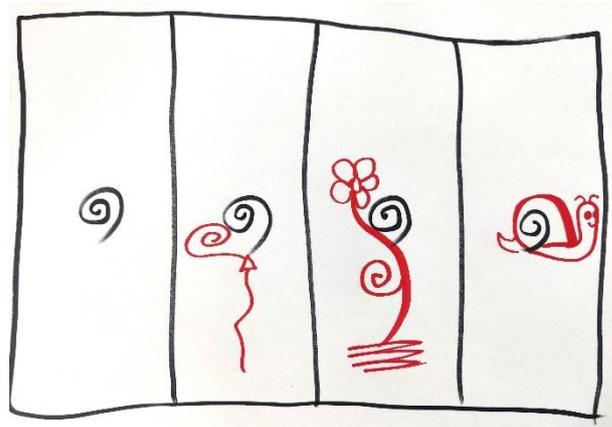
פעילות סיום - משחק הציורים

הכנה מראש:

המובילים יסמנו על הבריסטול קווים שיחלקו את הבריסטול לארבעה חלקים נחלק את התלמידים לארבע קבוצות.

עזרים:

2-3 בריסטולים לבנים גדולים
לורד שחור
טושים בארבעה צבעים שונים

מהלך הפעילות:

משחק הציורים הוא משחק המשלב את דימיונם וכישוריהם של התלמידים. נזמין את התלמידים להתחלק לארבע קבוצות.

המובילים יציירו על כל החלקים של הבריסטול צורה אקראית אך זהה לכולם. נזמין מכל קבוצה נציג או נציגה שהמשימה שלהם תהיה להמשיך את הצורה המופשטת הקיימת לציור יותר ברור.

ראו דוגמה.

אפשר לצייר כמה ציורים על אותו בריסטול וכשמסתיים המקום אפשר להחליף בריסטול. לתלמידים הבוגרים אפשר לכוון לנושא שלנו צמחים, פרחים ירקות ופירות ולהצמד אליו בציורים.

משחק מהנה שאפשר לשחק גם בזוגות וגם כל קבוצה בנפרד סביב שולחנות.

פעילות פתיחה – צבעי העונות בצלילים

עזרים:

מחשב / המקולים

קישור ליצירה - וילדי - חורף
קישור ליצירה - וילדי - קיץ
קישור ליצירה - וילדי - סתיו
קישור ליצירה - וילדי - אביב

דפי ציור

צבעי עיפרון

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי אנו עומדים להאזין לארבעה קטעים מוזיקליים שהלחין המלחין אנטוניו וילדי.
כל יצירה מתארת עונה אחרת והצלילים נותנים את התחושה של העונה המסויימת.
נזמין את התלמידים להאזין לכל אחד מארבעת הקטעים המוזיקליים ולנסות ולשער איזו עונה מתוארת ומדוע.
נזמין את התלמידים לצייר ציור מופשט בהתאם לאופי המוזיקלי המשתנה.

פעילות העשרה חינוכית - צבעי הויטמינים

הכנה מראש:

הדפסה של תמונות הירקות.
התמונות ישמשו לפעילויות גם בהמשך החודש.

מידע למובילים:

את הצבעים של הפירות והירקות בטבע נותנים הויטמינים.
כל וויטמין תורם לגופנו תרומה נוספת ואחרת ולכן חשוב לאכול מגוון של פירות וירקות.
אנא השתמשו בטבלה המצורפת כדי להכיר את היתרונות של כל פרי וירק וכל צבע.

עזרים:

דפי בריסטול בצבע ירוק לכל ילד חתוך בצורת לב
דפי בריסטול חום גזורים כגזע
מספריים
סרט סקוץ' זכר ונקבה
תמונות של פירות מהפעילות הקודמת

מהלך הפעילות:

היום מתגלה הסוד. נראה לתלמידים שוב את גזרי הפירות ונוסיף את גזרי הירקות.
נבקש מהתלמידים לפי התור לאסוף פירות וירקות לפי צבעים.
לדוגמה: "דניאל, תאסוף בבקשה 3 סוגים של פירות או ירקות צהובים
ותניח אותם אחד ליד השני"

כך לאט לאט ניצור לנו על הארץ "שטיח" של פירות וירקות לפי הצבעים.

נספר לתלמידים כי מי שנותן לירקות והפירות את הצבעים שלהם הם הויטמינים.
הויטמינים נמצאים בפירות ובירקות ותורמים לבריאותינו.
כל צבע תורם לגוף שלנו משהו אחר
ולכן חשוב לאכול מכל הצבעים. הצבע שקובע הוא צבע הפרי מבפנים ולא הקליפה.

ספרו לתלמידים אילו וויטמינים ומינרלים חשובים נמצאים בכל צבע לפי הטבלה המצורפת .

לבן- תורם לשמירה על בריאות כלי הדם ונלחם בחיידקים ובדלקות.	ירוק- תורם לחיזוק העצמות ובעל תכונות אנטי בקטריאליות.	סגול- תורם להאטת תהליך ההזדקנות המוח והגוף.	כתום וצהוב- תורמים לשמירה על תפקוד תקין של מערכת החיסון והם מאד חשובים לראייה.	אדום- תורם לבריאות שריר הלב ומסייע במניעת התפתחות סוגי מחלות שונות.
לדוגמה: פטריות בצל שומר קולורבי כרוב לבן כרובית שום	לדוגמה: חסה מלפפון סלרי ברוקולי פטרזיליה כוסברה	לדוגמה: סלק בצל סגול כרוב סגול חציל אוכמניות בצל סגול	לדוגמה: גזר דלעת דלורית פלפל כתום אפרסמון תפוז קלמנטינה	לדוגמה: פלפל אדום עגבנייה דובדבנים תותים פטל

עתה נפתח בשיח עם התלמידים ונשאל:

1. אם אני רוצה לראות ממש טוב, מה כדאי לי לאכול?
(כתומים - גזר, פלפל כתום, בטטה, מנגו, דלעת, משמש)
2. אם אני רוצה שהלב שלי יהיה בריא, מה כדאי לי לאכול?
(אדומים - עגבנייה, פלפל אדום, תפוז אדום, רימון)
3. אם אני רוצה שיהיה לי הרבה סידן ומגנזיום בגוף ושהעצמות והשרירים והשיניים שלי יהיו חזקים
מה כדאי לי לאכול? (ירקות ירוקים)
4. אם אני רוצה שהדם והמוח שלי יהיו בריאים, מה כדאי לי לאכול?
(סגולים - סלק, ענבים סגולים, דובדבנים)
5. אם אני רוצה שמערכת החיסון של הגוף שלי תהיה חזקה ותשמור עלי, מה כדאי לי לאכול?
מכל הצבעים.

קעת נחלק לתלמידים את הבריסטולים הירוקים והחומים ונזמין אותם להכין עץ.
לאחר מכן נזמין אותם לצייר פירות במגוון צבעים (בגודל קטן שיתאים ביחס לעץ שהכינו)
ולהדביק על העץ.

לסיום נסכם את תרומתם של הפירות והירקות לבריאותנו.

מידע למובילים:

לירקות ולפירות יש ערך תזונתי רב. הם כוללים סיבים תזונתיים, וויטמינים ומינרלים העוזרים לשמור על הבריאות שלנו.

היתרונות במרכיבי ירקות ופירות:

סיבים תזונתיים – הסיבים מעודדים את פעילותם של החיידקים הטובים במעיים.

וויטמינים – ירקות ופירות מכילים וויטמינים רבים החיוניים לתהליכים שונים לקיומו של הגוף, לעיכוב ההזדקנות, כמו גם לגדילה תקינה.

מינרלים – מרבית הירקות מכילים מינרלים חיוניים

כמו לדוגמה אשלגן - מינרל המצוי בכמות גבוהה בירקות

ונמצא בכמעט כל תא בגוף האדם.

ירקות עליים ירוקים מכילים סידן ומגנזיום, שני מינרלים חשובים מאד לבניית וחיזוק העצמות, השיניים והשרירים.

פעילות סיום - בריאים ונזכרים

עזרים:

כדור

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים למפגש ונשב במעגל על הארץ. נסביר לתלמידים שהכדור תכף יתגלגל לעבר אחד מהם. התלמיד שהכדור התגלגל אליו יספר לקבוצה איזה צבע של פרי או ירק ואם הוא זוכר מה הצבע הזה מעניק לנו. (אם מתקשים לזכור – בקשו מהם שמות של ירקות ופירות לפי צבעים והזכירו להם איזה וויטמינים ומינרלים נקבל מהם)

כשתלמיד מסיים - הוא מגלגל את הכדור לעבר תלמיד אחר שטרם הגיע תורו.

יום האושר הבינלאומי

מידע למובילים:

בחודש מרץ מתקיים יום האושר הבינלאומי.
יום זה הוא הזדמנות חינוכית עמוקה ומשמעותית
לעבודה רגשית בגילים הצעירים.

היום מאפשר:

פיתוח מודעות רגשית
שיח על רגשות נעימים ולא נעימים
חיזוק מיומנויות חברתיות
טיפול אמפטיה, הכלה וחברות

בגילים הצעירים חשוב להדגיש:

שאושר הוא תחושה משתנה – מותר לפעמים לא להיות שמחים
שכל תלמיד יכול למצוא דברים שונים שמשמחים אותו
שאפשר להשפיע על האושר של אחרים במעשים קטנים

אם תרצו לחזור ולהדגיש את החשיבות של מתן לגיטימציה לכל הרגשות שלנו
תוכלו להשמיע לתלמידים שוב את השיר "לפעמים".

קישור לשיר "לפעמים"

אליאנה תדהר, לי בירן ואביב קורן

פעילות פתיחה – צבעים של אושר

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי היום נציין יום מיוחד מאוד

יום האושר הבינלאומי

זהו יום שבו בכל העולם עוצרים רגע ושואלים:

מה משמח אותנו?

מה גורם לנו להרגיש טוב בלב?

האושר לא נמצא רק במתנות או בממתקים.

לפעמים הוא נמצא בדברים קטנים מאוד:

חיבוק מחבר - חיוך - מילה טובה - עזרה למישהו אחר - משחק משותף

הצלחה בדבר שניסינו הרבה זמן וכדומה.

ביום הזה אנשים בכל העולם מזכירים לעצמם

שכשאנחנו שמחים אנחנו בריאים יותר

גם הגוף מרגיש טוב יותר

וגם העולם נעשה מקום נעים וטוב יותר לחיות בו.

מדוע מציינים את יום האושר הבינלאומי?

יום האושר הבינלאומי מצוין בכל שנה כדי להזכיר לכולם לילדים ולמבוגרים

שאושר הוא דבר חשוב ושאפשר ללמוד איך להיות יותר שמחים.

זה יום שבו:

לומדים לשים לב לרגשות שלנו, זוכרים שגם לאחרים יש רגשות

מתרגלים נתינה, הקשבה וחברות, מבינים שאושר הוא משהו שאנחנו יכולים ליצור ביחד.

פעילות העשרה חינוכית - איך מגדלים אושר כמו צמח?

עזרים:

דפי ציור

צבעי פנדה / צבעי עיפרון

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונזכיר לתלמידים שצמח לא גדל לבד. אם נשים זרע באדמה ולא נטפל בו – הוא לא יצמח. אבל אם ניתן לו מים, שמש, אוויר ואהבה הוא יגדל ויהפוך לצמח חזק ויפה.

גם האושר שלנו הוא כמו צמח קטן בלב ואם אנחנו רוצים שהוא יגדל אנחנו צריכים לטפל בו.

הזרע - הוא בעצם לגלות מה גורם לי שמחה?

לכל צמח יש זרע קטן שמתחבא בתוך האדמה. גם לאושר שלנו יש "זרעים" אלה הדברים הקטנים שמשמחים אותנו.

נבקש מהתלמידים שמעוניינים לחלוק מה הם דברים קטנים שגורמים להם לשמחה. (משחק עם חבר, חיבוק, ציור, שיר, מילה טובה)

כל אחד מאיתנו מחזיק בלב שלו זרעים של אושר, וכל זרע יכול לגדול אם נותנים לו מקום.

מים – מילים טובות ומעשים טובים

צמח צריך מים כדי לגדול. המים של האושר הם מילים טובות ומעשים טובים.

כשאנחנו אומרים לחבר "בוא לשחק איתי" כשאנחנו עוזרים, כשאנחנו מחייכים אנחנו משקים את צמח האושר.

שמש – דברים שעושים לי טוב

בלי שמש – הצמח נחלש.
השמש של האושר היא הדברים שעושים לנו טוב בגוף ובלב.
(משחק בחוץ, מוזיקה, תנועה, מנוחה, חיבוק מהורה או מחבר)
כשאנחנו עושים דברים שטובים לנו,
צמח האושר מקבל שמש (מואר) ומתחזק

אוויר – להרגיש ולספר מה מרגישים

צמח צריך אוויר.
גם האושר צריך אוויר
זה אומר שמותר וכדאי לדבר על רגשות.

לפעמים אנחנו שמחים ולפעמים עצובים או כועסים
וכל הרגשות הם בסדר.
כשאנחנו מספרים איך אנחנו מרגישים
האושר יכול לנשום.

סבלנות – לגדול לאט לאט

צמח לא גדל ביום אחד.
גם אושר גדל לאט, כל יום קצת.
כל יום שאנחנו משקים, מאירים ומטפלים
צמח האושר שלנו גדל.

**לכל אחד מאיתנו יש גינה קטנה בלב.
כשאנחנו טובים לעצמנו וטובים לאחרים אנחנו מגדלים בה אושר.**

נשאל את התלמידים
"איזה צבע אתם רואים בטבע כשאתם שמחים?"
נסכם כי לכל אחד יש צבע שמרגיש לו שמח.
"מתי הרגשתם שמחים?"
"איפה זה היה? בבית? בחוץ?"
נדגיש כי אין תשובה אחת נכונה. אושר נראה אחרת אצל כל אחד.

נצא עם התלמידים לחצר הצהרון לשבת בחיק הטבע
ניקח איתנו דפי ציור וצבעים.
נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות שישבו יחדיו
ונזמין אותם לצייר רגע שבו הרגישו שמחים מאוד.
אפשר לצייר טבע, צבעים, אנשים או חיות כל דבר שגורם לכם לשמחה.

פעילות סיום – מעגל האושר

עזרים:

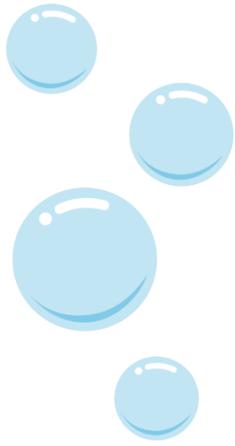
כדור

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ולהעביר את הכדור ביניהם. אפשר להשמיע מוזיקה בזמן העברת הכדור ובכל פעם שהמוזיקה נעצרת התלמיד שאצלו נמצא הכדור יאמר צבע שהוא חושב שהוא מיוחד ומה המשמעות שלו עבורו.

נסכם את המשחק:
“האושר נמצא בדברים הקטנים
בצבעים, בטבע, במשפחה ובחברים שלנו”.

שבוע רביעי

צבעים במצולות

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
סוד הצבעים במים	האלמוגים עולם	לדבר עם חיות	איפה כולם?	יוגלה מסע רגוע בטבע	מפגש פתיחה והתכנסות
צוהריים ארוחת	צוהריים ארוחת	צוהריים ארוחת	צוהריים ארוחת	צוהריים ארוחת	צוהריים ארוחת
הצבע שעוזר להשמר	שונית האלמוגים שלי	משחק הזיכרון	איך מתחבאים בימים?	צבעי הים	פעילות העשרה חינוכית
שירים בצבעים	תנועה של אלמוגים	הקסם במעמקי הים	שקט בים	ים רדוד ים עמוק	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה מסע רגוע בטבע

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע האחרון בפעילות רגועה המשלבת נשימה, תנועה עדינה ודמיון ומאפשרת לתלמידים להתכנס, להירגע ולהתחבר לגוף ולתחושות.

נשמיע מוזיקה שקטה של טבע .
נבקש מהתלמידים לשכב על הגב על הארץ, ידיים לצידי הגוף, רגליים משוחררות. ננחה אותם לעצום עיניים ולהקשיב לקול שלנו.
הקפידו לדבר בקול שקט, קצב איטי והפסקות קצרות בין משפטים:
מי שרוצה מוזמן לעצום עיניים,
ניקח נשימה עמוקה דרך האף... נכניס אוויר לאט
עכשיו נוציא את האוויר דרך הפה... לאט לאט".
נחזור על כך שלוש פעמים,
ונבקש לשים לב איך הגוף שוקע אל הרצפה.

בואו נדמיין יחדיו שאנחנו נמצאים בטבע – הכל שקט מסביב
יש פה שמש נעימה ורוח מלטפת.
בואו נרגיש אותם יחדיו. (ננחה תנועות פשוטות, אחת בכל פעם)

רוח: להניע את הידיים מצד לצד באיטיות
שמש: למתוח ידיים למעלה, לפתוח כפות ידיים
מים: לסובב כתפיים לאט, כאילו מים זורמים
אדמה: לכווץ אגרופים ולשחרר, להרגיש יציבות
בין כל תנועה לתנועה – ניקח נשימה אחת רגועה.

נרגיש את הרגליים שלנו. הן חזקות ויציבות. נרגיש את הידיים שלנו. הן רכות ונינוחות.
נבקש מהתלמידים להניח יד אחת על הבטן ויד אחת על הלב,
ולקחת שתי נשימות שקטות.
אט אט נזיז אצבעות בידיים, נזיז אצבעות ברגליים, נמתח את הגוף כמו אחרי שינה טובה.

נזמין את התלמידים להתיישב בעדינות, לפקוח עיניים ולחייך.

*ניתן לקצר או להאריך לפי הקשב של הקבוצה.

פעילות העשרה חינוכית – צבעי הים

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון קצר המראה את הצבעים השונים בים

תמונות של ים רדוד מול ים עמוק
תמונות של דגי מעמקים לעומת דגים שחיים במים רדודים
קערת מים גדולה שקופה / אקווריום
חפצים קטנים בצבעים שונים (רצוי מפלסטיק)
דפי ציור
טושים / צבעים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים מי היה פעם בחוף הים?
האם נכנסתם למים? מה צבע המים לדעתכם?

האם הים תמיד נראה באותו צבע?
איזה צבע אתם רואים ליד החוף?
ומה קורה כשנכנסים יותר פנימה?

נצפה עם התלמידים בסרטון המראה את הגוונים השונים במי הים.
נסביר כי ככל שנכנסים עמוק יותר – הצבעים משתנים.
כשאנחנו עומדים ליד הים ומסתכלים על המים הרדודים, הם נראים בהירים,
לפעמים אפילו שקופים או תכלת.
אבל כשמסתכלים רחוק יותר או עמוק יותר – המים נראים כחולים כהים
ולפעמים כמעט שחורים.

למה זה קורה?
האור של השמש נכנס למים, השמש שולחת אור חזק למים.
האור הזה אוהב להשאר ליד פני הים. התופעה הזו נקראת השתקפות.
אור השמש מורכב מהמון צבעים,
לא כל הצבעים מצליחים להגיע עמוק
הצבעים הבהירים נעלמים ראשונים.
ככל שירדדים עמוק יותר במים – פחות אור מגיע לשם.

הצבע הכחול מחזיק הכי הרבה זמן
הצבע הכחול הוא צבע חזק שמצליח להיכנס עמוק יותר מכולם.
אבל גם הוא נחלש ככל שירדדים למטה.

כשיש פחות אור – המים נראים כהים
בעומק הים כמעט שאין אור, ולכן המים נראים כהים מאוד.

כעת נערוך ניסוי שימחיש לנו את מה שהסברנו:

נזמין את התלמידים להתבונן בחפצים השונים מחוץ למים
ונשאל איזה צבע רואים הכי חזק?

כעת נכניס חפצים למים אחד אחד ונשאל האם הצבע נראה אותו דבר?
איזה צבע נעלם ראשון?

נסביר שוב כי במים, לא כל הצבעים מצליחים לעבור
ולכן במעמקים – הים משנה את צבעו.

עכשיו נראה לתלמידים תמונות של דגים שחיים במים עמוקים
ונשאל מדוע לדעתם למה הם לא צבעוניים כמו דגי שוניית שחיים במים רדודים יותר.

לסיום נזמין את התלמידים לצייר דגים בים כאשר למעלה יש שמש, בקו העליון יש דגים
צבעוניים ומתחת דגים שחיים במעמקים עם פחות צבעים.

מים עמוקים

מים רדודים

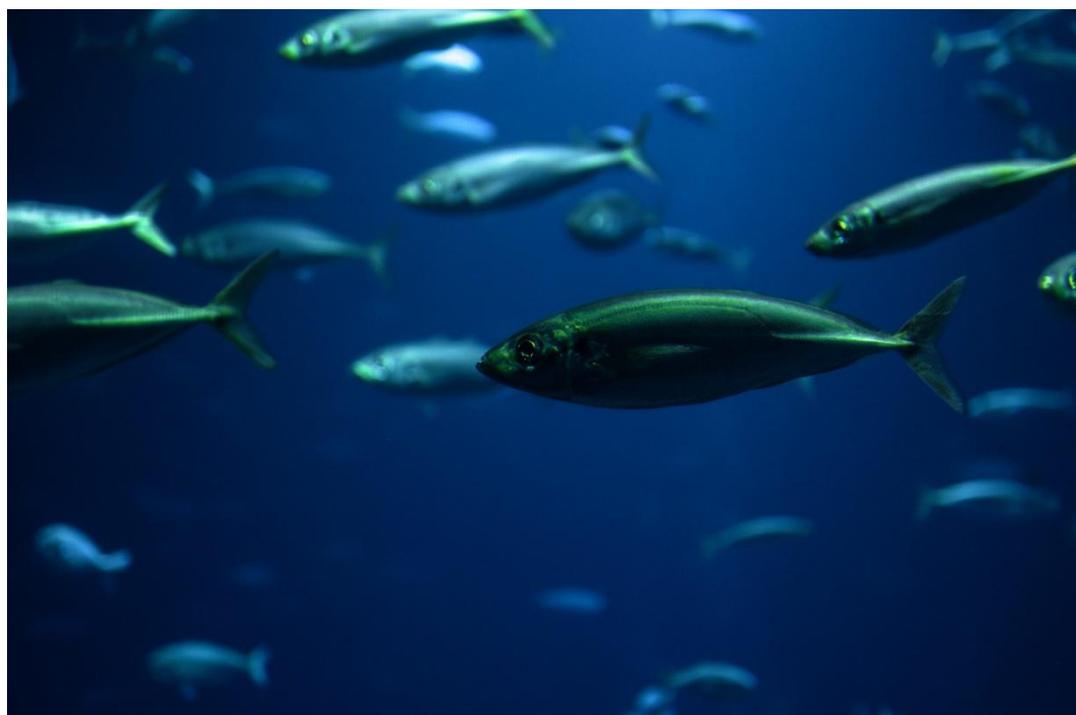

**דגים שחיים
במים רדודים**

**דגים שחיים
במעמקי הים**

פעילות סיום – ים רדוד ים עמוק

עזרים:

חישוקים בצבעי כחול תכלת או לבן
או סרט איזוליר בנד דביק באותם צבעים

מהלך הפעילות:

לסיום היום נשחק את המשחק ים יבשה אך בגירסה קצת שונה.
"ים רדוד – ים עמוק".

אם יש ברשותכם חישוקים בצבעי כחול חזק ולבן או תכלת
תוכלו לפזר את החישוקים ולשחק איתם.
אם אין ברשותכם חישוקים אפשר להשתמש בסרט איזוליר בנד בצבעים
(כחול כהה ולבן או תכלת) אפשר להכין על הרצפה שני מעגלים,
הפנימי כהה יותר והחיצוני בהיר יותר ולשחק יחדיו.

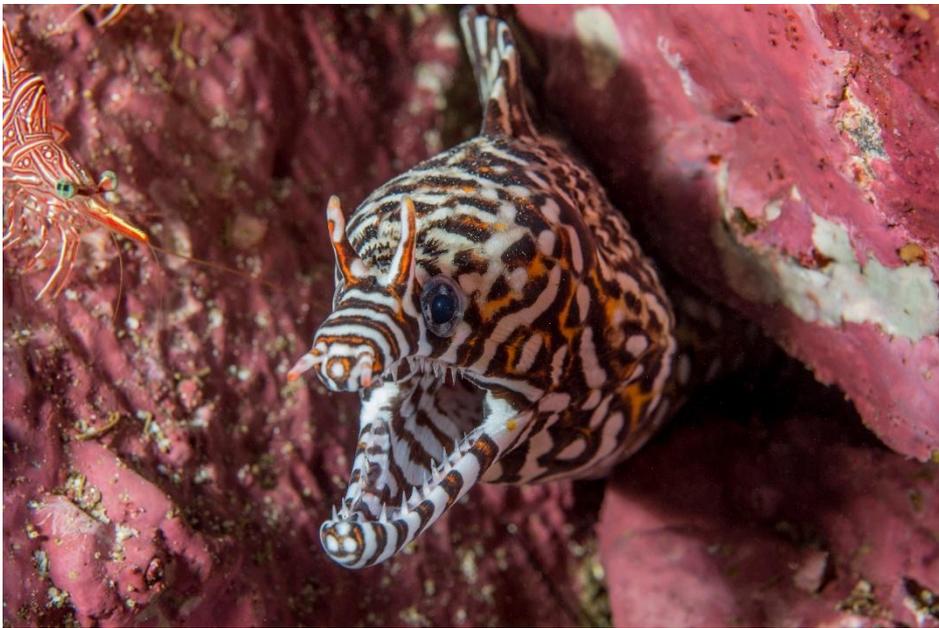
פעילות פתיחה - איפה כולם?

עזרים:

תמונות של בעלי חיים ימיים מוסוויים באזור המחייה שלהם.

מהלך הפעילות:

נראה לתלמידים את התמונה ונבקש מהם לתאר מה הם רואים?
האם הצליחו לזהות את בעלי החיים?
נשאל את התלמידים האם קל או קשה לראות את בעל החיים
ונספר כי היום נראה כיצד בעלי החיים הימיים מוסוויים (מחביאים) את עצמם
כדי להשמר מפני טורפים.

פעילות העשרה חינוכית – איך בעלי חיים מתחבאים בים?

היום נערוך היכרות עם הסוואה ימית.

עזרים:

אלבדים כחולים, ירוקים, חומים, כתומים
דפי דגים לגזירה
צבעי מים / גירים רטובים

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות בשיחה עם התלמידים –
נזכר בבעלי החיים שמסתירים את עצמם בין עצים, צמחייה וסוגי אדמה שונים
ונספר כי גם בים בעלי החיים לומדים כיצד להסתיר את העצמם ולהשתלב ברקע
כדי לשמור על עצמם.
בים אין עצים – אבל יש אלמוגים, חול ואבנים.

אפשר לסדר מראש שלושה שולחנות מחוברים לאורך ולהניח עליהם
אלבדים בצבעים כחולים, ירוקים, חומים, כתומים (הרקע של הים)

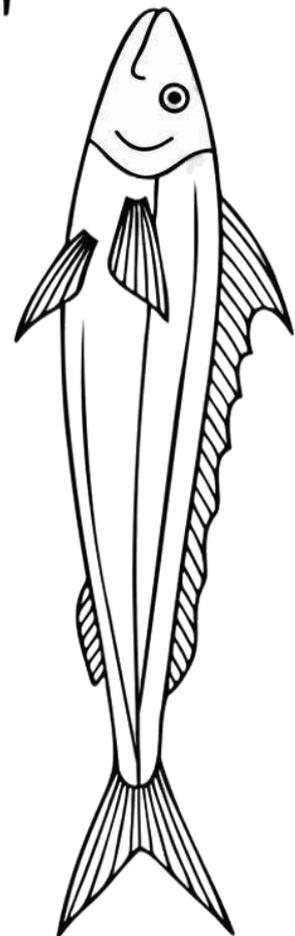
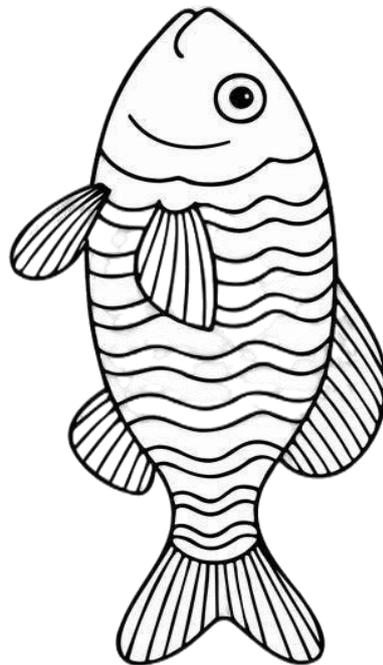
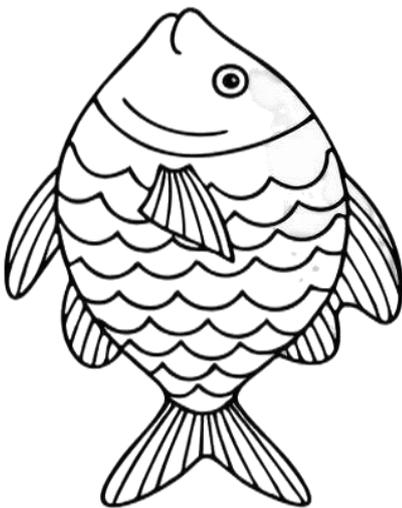
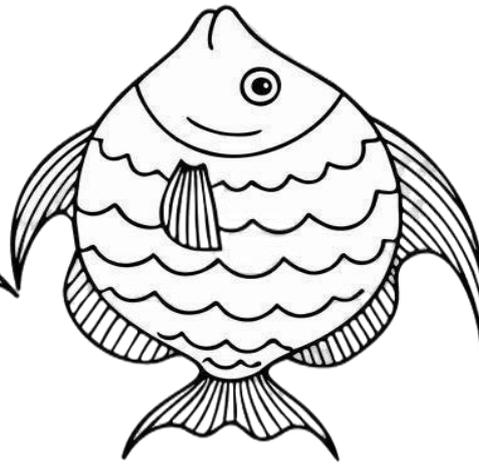
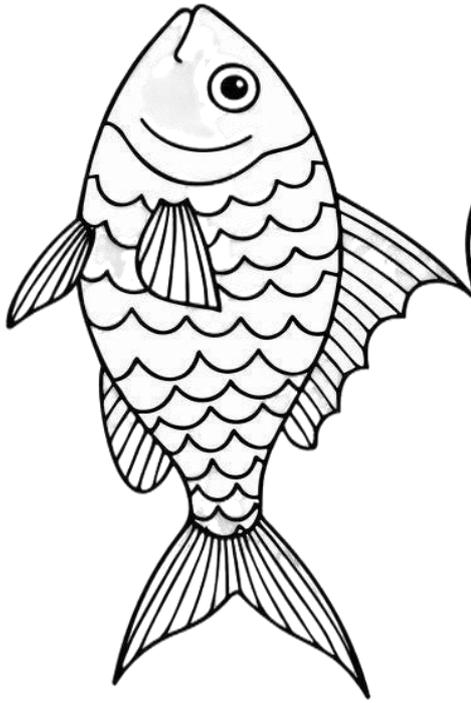
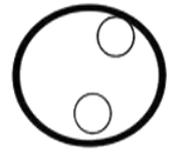
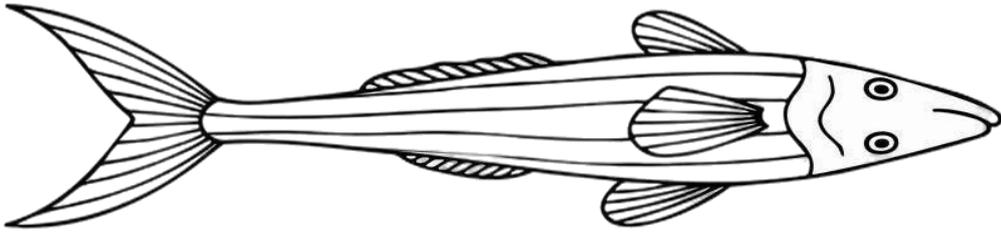
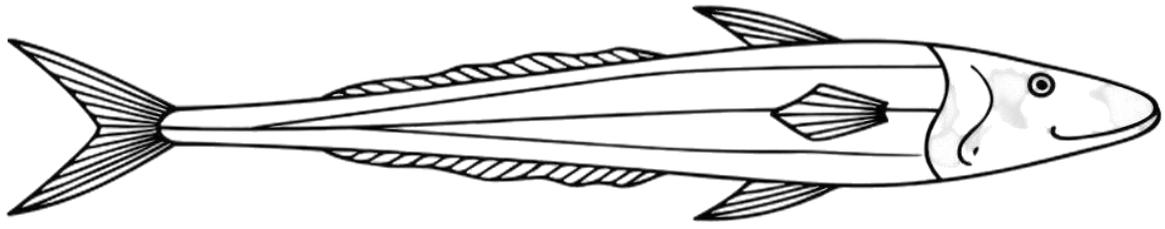
נחלק לתלמידים את דפי הדגים (או לצייר את הדגים לבד)
ולגזור מסביב.

נזמין את התלמידים להציג את הדגים שלהם ונשאל איפה הם חושבים
שהוא צריך להסתתר על מנת שלא יהיה בולט.

(כתום / אדום על כתום - גווי ירוק על ירוק וכך הלאה)
נזמין תלמידים שמעוניינים להניח את הדגים במקום שבו הם יהיו מוסווים בצורה טובה.

לאחר שהנחנו את כל בעלי החיים, אפשר לשחק משחק
ולהזמין את התלמידים "להתחבא" ליד צבע שבחרו ברחבי הצהרון (לפי צבעי הבגדים שלהם)

לסיום נזמין את התלמידים לשבת סביב השולחנות ולצייר בעל חיים ימי שיבחרו
ולצייר אותו בצבעי הסביבה שלו.
אפשר להשתמש בצבעי מים או בגירים צבעוניים שטובלים אותם במעט מים.

פעילות סיום – שקט בים

על מנת לחזק את הרעיון שבים יש בעלי חיים שמסווים את עצמם בצבעים ובתנועה, נסיים את היום בפעילות רגועה ושקטה.

עזרים:

קישור למוזיקה שקטה של ים

בדים או צעיפים בצבעים: כחול, ירוק, אפור, תכלת
תאורה מעט מוחשכת לא חובה – רק כדי לשנות אווירה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לבחור בד או צעיף בצבע של הים. נשמיע מוסיקה רגועה ונאמר כי עכשיו הים נרגע, והשמש שוקעת. בעלי החיים בים רוצים להתחבא ולהסוות את עצמם.

ננחה את התלמידים בדיבור רגוע ושקט:
לנוע לאט כמו גלים
לבחור מקום בים בו יוכלו להסתתר ולנוח
לעצור כשהמוזיקה נעצרת
להתקפל, לשכב או להתכופף
ולהפוך לכמעט בלתי נראים כמו בעל חיים ימי שמתחבא
התלמידים נשארים קפואים עד שהמוזיקה נשמעת שוב וחוזר חלילה.

נסיים במשפט סיכום:
בים, מי שיודע להיות שקט ולהתאים את עצמו לרקע – יכול להיעלם לרגע.

אפשר לסיים בנשימה משותפת:
שאיפה כמו גל שמגיע
נשיפה שקטה כמו גל שנרגע.

פעילות פתיחה – לדבר עם חיות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "לדבר עם חיות"

מילים: אהוד מנור לחן: קובי אושרת

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בשאלה: האם בעלי החיים מבינים כשאנחנו מדברים איתם?
נבקש מהתלמידים לתת דוגמות מבעלי החיים הקרובים אליהם.
נשאל האם אנחנו מבינים את בעלי החיים שלנו? האם הם מדברים בשפתנו? בעברית?
אז כיצד נבין אותם?
נשאל על התנהגויות שונות של בעלי החיים כאשר הם: רעבים, צמאים, שמחים,
מפחדים, רוצים לשחק וכדומה.
לאחר השיח נלמד את התלמידים את השיר החביב "לדבר עם חיות".
נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים ונזמין אותם להקשיב בריכוז למילות השיר.
נקריא להם את המילים פעם אחת לאחר ההקשבה ונשאל מי מדבר בשפות השונות?
דובית? עכברית? נחשית? ברבורית? דגית? ועוד
בכל פעם נשיר שורה אחת או שתיים והתלמידים יחזרו אחריכם.
שירו להנאתכם.

פעילות העשרה חינוכית – משחק הזיכרון

הכנה מראש:

הכינו קלפים מבריסטול לבן גיזרו 40 קלפים והדביקו על כל שני קלפים מדבקת עיגול בצבע תואם או מדבקות של בעלי חיים ימיים צרו 20 זוגות של קלפים כשכל זוג בצבע או בעל חיים תואם.

עזרים:

קלפי צבעים (שניים מכל צבע)
או מדבקות של בעלי חיים ימיים

מהלך הפעילות:

נזמין שני תלמידים שמעוניינים לחלק את הקלפים. הם יפזרו את כל הקלפים הפוכים על הרצפה. נזמין תלמידים המעוניינים להשתתף לפי התור לנסות ולהרים שני קלפים (בלבד) אם הצליחו למצוא שני קלפים אותו דבר, יאספו אותם וישובו למקום, אם לא הצליחו, יהפכו בחזרה את הקלפים וישובו למקום.

כך ינסו כל התלמידים בתורם למצוא את הזוגות התואמים. המשחק מסתיים כאשר נגמרו כל הקלפים שעל הרצפה.

פעילות סיום – הקסם במעמקי הים

נסיים את היום בצפייה בסרטון מרתק על החיים במעמקי הים.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון על האוקיינוסים והחיים מתחת לפני הים.

בתום הצפייה אפשר לשוחח עם התלמידים על בעלי החיים שראיתם והאם הם ראו בעלי חיים חדשים שעדיין לא הכירו.

פעילות פתיחה – עולם האלמוגים

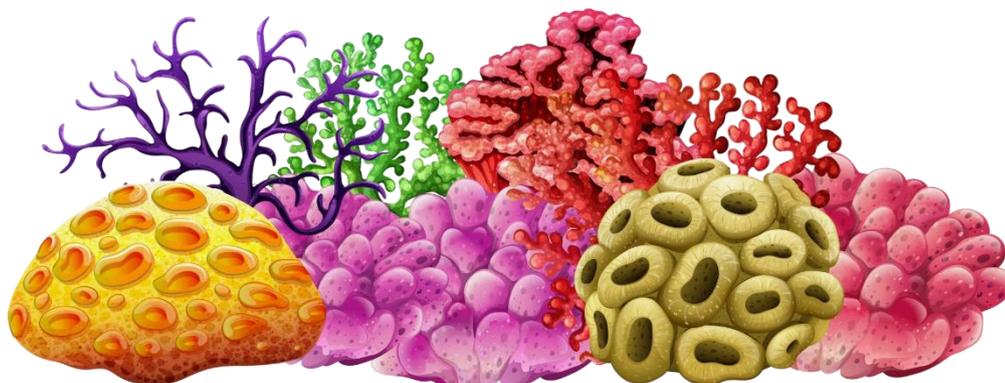
עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון על שוניית אלמוגים

מהלך הפעילות:

נפתח את היום ונשאל את התלמידים מי יודע מהם אלמוגים? מהי שוניית אלמוגים? נאפשר להם לספר מה שהם יודעים ומכירים ונספר כי היום נכיר את שוניית האלמוגים ואפילו נכין שוניית אלמוגים משלנו. נצפה יחדיו בסרטון על שוניית האלמוגים להכרות ראשונית.

פעילות העשרה חינוכית -

שוניית האלמוגים שלי

הכנה מראש:

לפעילות זו נבקש מהתלמידים כמה ימים קודם להביא קופסאות קרטון קטנות

עזרים:

קופסת קרטון (נעליים) שטוחה יחסית לכל תלמיד

דף דגים לגזירה לכל תלמיד

ניירות משי ציבעוניים / ניירות קרפ ציבעוניים / שקפים כחולים

מספריים

מנקי מקטרות צבעוניים

גומיות צבעוניות

טושים

נייר דבק או דבק דו צדדי

אבנים קטנות מהחצר קצת יותר קטנות מכדור פינג פונג

פלסטלינה

קישור לרעיונות נוספים בפינטרסט להכנת שוניית

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל בהתרגשות מי רוצה להכין שונית אלמוגים משלו.
אך לפני כן בואו נגלה את התעלומה...
האלמוגים – חיים או לא?

אלמוגים נראים כמו צמחים או סלעים צבעוניים,
אבל בעצם הם בעלי חיים קטנים מאוד.
כל אלמוג מורכב מהמון יצורים זעירים שחיים יחד,
כמו משפחה גדולה שגרה בבית אחד.
איך אלמוג חי?
הוא אמנם מחובר למקום אחד ולא זז
אך הוא תופס אוכל קטן מהמים
וחי בתוך בית קשה שהוא בונה בעצמו
בתוך האלמוג חיים גם יצורים קטנים מאוד שעוזרים לו.
הם נותנים לו אוכל וצבעים יפים והאלמוג שומר עליהם.

ומהי שונית אלמוגים?

שונית אלמוגים היא כמו עיר גדולה בים.
כשהמון אלמוגים חיים יחד זוהי שונית והיא משמשת כבית, מקום מסתור ומקום לאוכל.
הרבה דגים, סרטנים, כוכבי ים, סוסוני ים ועוד יצורים ימיים אוהבים לחיות בין האלמוגים.
למה שוניות אלמוגים חשובות?
הן שומרות על הרבה חיות בים ועוזרות לים להיות בריא ונקי.

היום נכין את שונית האלמוגים הפרטית שלנו.

לכל תלמיד קופסת קרטון קטנה פתוחה ללא המכסה.
הניחו את חומרי היצירה על השולחנות.
ננחה את התלמידים להתחיל בציפוי תחתית הקופסה עם נייר קרפ או שקף בגוונים כחולים
נמשיך עם עטיפת האבנים בנייר משי / קרפ (לגזור ריבועים 20 על 20 ס"מ)
בצבעים המתאימים לשונית האלמוגים – אדום, כתום, צהוב, ירוק, תכלת, סגול ועוד.
התלמידים יכינו כ- 7-8 אבנים עטופות בצבעים שונים, כאשר על כל אבן נשים גומייה צבעונית
שתחזיק את הנייר במקום, התלמידים יסדרו אותם כרצונם בתוך הקופסה.

כעת נכין את האלמוגים השונים.
נתחיל בהכנת בסיסים בצבעים שונים מפלסטלינה שיראו כמו סלעים קטנים.
דרכים להכנת אלמוגים:

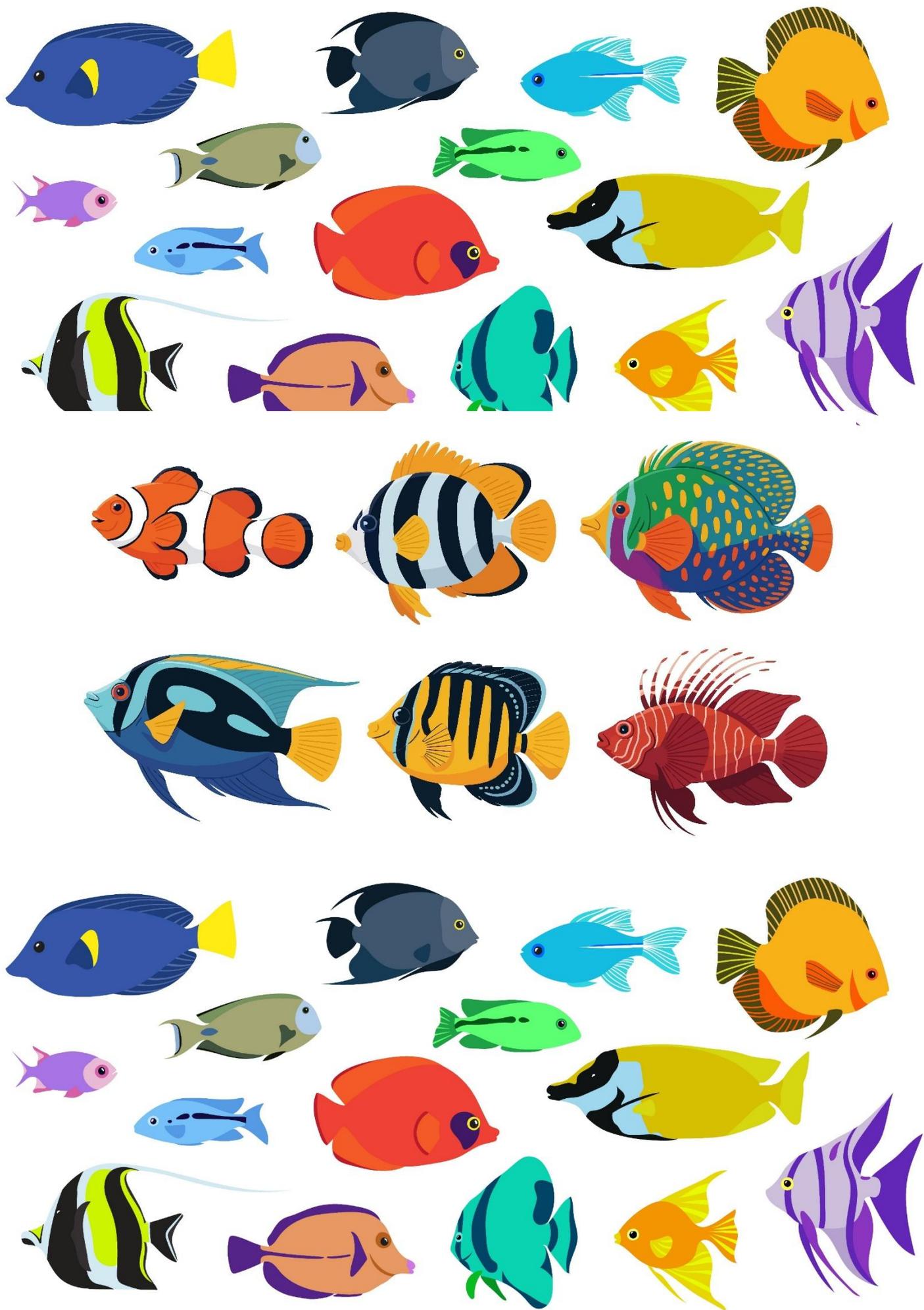
1. לגזור מנקי מקטרות ולחבר לפלסטלינה.
 2. לקחת רצועות של קרפ / נייר משי לגלגל אותם לגלילים קטנים ולהקיף אותם בגומיות צבעוניות. (מצורפות תמונות לדוגמה)
- עתה נחלק לתלמידים את דפי הגזירה של הדגים, ננחה את התלמידים לגזור את הדגים עם מסגרת לבנה קטנה מסביב. המובילים יגזרו לשניים מנקי מקטרות לבנים או כחולים/תכלת. נחלק לתלמידים, שידביקו בעזרת הדבק סלוטייפ או הדבק הדו צדדי לחלק האחורי של הדג. את הדגים על מנקי המקטרות נשלב בתוך שוניות האלמוגים שיצרנו מפלסטלינה.

אפשר גם לגלגל נייר קרפ
במקום נייר מגבת

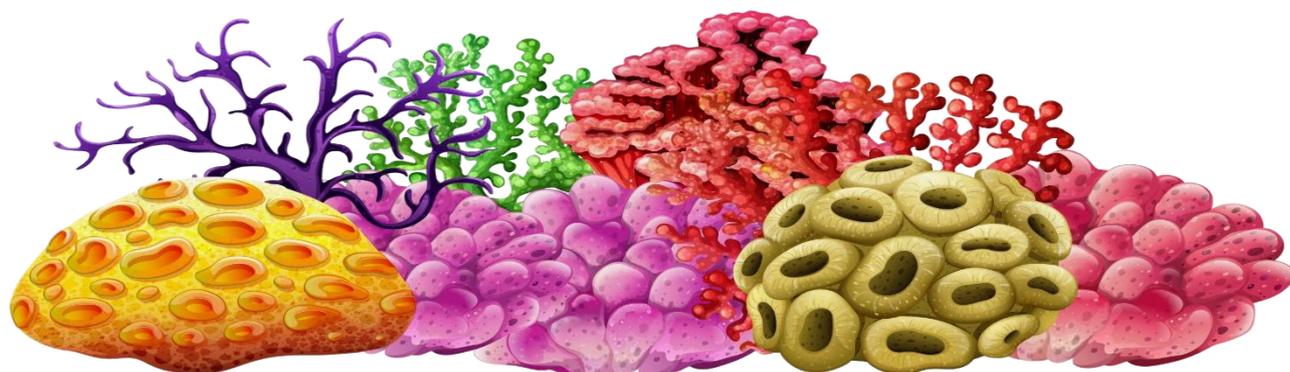
פעילות סיום – תנועה של אלמוגים

עזרים:

כדור משחק (בערך בגודל כדורגל – רצוי כדור קל)

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל, להושיט ידיים לפנים מתוחות לגמרי. נשחק משחק חביב ונדמה את תנועותיהם של האלמוגים במים. המובילים יניחו כדור על זרועותיו המתוחות של תלמיד שיתחיל את הסבב (הוא לא יאחז בכדור אלא הכדור מונח על זרועותיו המושטות). התלמידים צריכים להשאיר את הידיים יציבות ואת הרווח ביניהן קבוע כדי שהכדור לא יפול ביניהן או יתגלגל קדימה. אין לאחוז בכדור בעזרת כפות הידיים לאורך כל המשחק. כל התלמידים צריכים להעביר את הכדור לזרועותיו של התלמידים שלימינם מבלי לאחוז בו ומבלי שיפול אל הארץ.

פעילות פתיחה – סוד הצבעים במים

מהלך הפעילות:

נשב במעגל נפתח את היום וניזכר. נזמין את התלמידים (מי שמעוניין לעצום עיניים) ולדמיין: אנחנו צוללים לאט לאט לתוך הים בהתחלה יש הרבה אור וככל שיורדים למטה הופך להיות יותר כהה ושקט נשאל: אם עכשיו היינו דג קטן מאד, האם היינו רוצים שיראו אותנו או שלא יראו אותנו? בים יש חיות שרוצות להסתתר ויש חיות שרוצות לבלבל את הטורפים שלהן והן לא יכולות להתחבא מאחורי קיר או בית.

"אז מה יכול לעזור להן?"
נזמין את התלמידים להציע רעיונות.

פעילות העשרה חינוכית – הצבע שעוזר להישמר

עזרים:

תמונות של דג זהרון ארסי ומדוזה רעילה
תמונות של דג בצבעים שקטים ועדינים ואלמוגים צבעוניים
פלסטלינה או בצק משחק
בצבעים חזקים ובולטים
אדום, כתום, צהוב, ורוד, סגול
כיסוי ניילון לשולחנות
מגבונים לניקוי ידיים בתום הפעילות

מהלך הפעילות:

בפעילות היום נכיר לתלמידים את תופעת **צבעי האזהרה** בטבע הימי
ונבין את הקשר בין צבע בולט להגנה.
נציג תמונה של דג קיפוד או אלמוג צבעוני מאוד ונשאל:
האם הייתם נוגעים בו? למה כן או למה לא?

נאפשר לתלמידים להביע תחושות ראשוניות.
נספר כי בים יש בעלי חיים שמשתמשים בצבעים כדי להזהיר.
הצבעים אומרים לנו כדאי לשמור מרחק.

נתבונן יחדיו בתמונות ונשאל אילו צבעים נראים לכם חזקים ובולטים?
אילו צבעים נראים שקטים ורגועים?

נציג תמונה של דג צבעוני מאוד לעומת דג בצבעים שקטים
ונזמין את התלמידים למצוא מה שונה ומה דומה ביניהם.
את מי מהם קל יותר לראות?
מי מהם אולי לא רוצה שיתקרבו אליו?

נדגיש כי דגים צבעוניים מאוד לפעמים מסוכנים.
הצבע עוזר להם להגן על עצמם.
הצבע החזק משמש כשלט אזהרה לבעלי החיים האחרים ומסמן להם לא להתקרב.

נניח על השולחנות את מבחר הפלסטלינה בצבעים חזקים ומגוונים
ונזמין כל תלמיד לפסל דג אזהרה קטן.
דג שמשמש בצבעים כדי להגיד אל תתקרבו.

אפשר להתבונן על התמונה המצורפת להשראה אך נאפשר לתלמידים ליצור כיד הדימיון הטובה עליהם.

כל תלמיד בוחר צבע אחד או יותר של פלסטלינה. מגלגלים כדור קטן והופכים אותו לגוף של דג או חיה ימית. מוסיפים סנפירים, זנב או מחושים בעזרת צביטות קטנות. מסיימים בלחיצה עדינה של העיניים או דוגמה על הגוף.

כשכולם סיימו אפשר להזמין את התלמידים שמעוניינים להציג בפני החברים את היצירה שלהם.

דג זהרון – המכונה גם דג האריה – טורף ארסי.

מדוזת סירפד פסיפית - ארסית

פעילות סיום – שירים בצבעים

מהלך הפעילות:

בוא נשחק וניזכר בשירים על צבעים.
אנו נאמר לתלמידים שם של צבע
והתלמידים יצטרכו למצוא שירים על הצבע הזה.
אפשר לערוך תחרות מי מוצא הכי הרבה שירים ולאסוף נקודות,
המנצחים הם אלה שיאספו הכי הרבה נקודות.

רשימת עזרים לתוכנית זו:

קלפי יוגלה
סלסלות או קופסאות קטנות לאיסוף מסומנות בצבעים.
טבלת צבעים להכרות
3 בריסטולים לבנים חצויים לחצי
דבק פלסטי
רשימה לדוגמה לדברים למשלוח מנות:
תפוח קטן
קלמנטינה
אגס קטן
תותים בקופסה קטנה
מעדן יוגורט קטן
הפתעה שאינה ממתק:
מדבקות בנושא טבע
סימנייה צבעונית שהכנו לבד
בועות סבון
עיפרון צבעוני
מחק בצורת חיה
בסיס מסכה מקרטון או בריסטול עבה
אפשר להכין מראש צורת מסכה עם חורים לעיניים
פקקי בקבוקים שטוחים וצבעוניים
נוצות צבעוניות
קרטון גלי, קרטון חום, שאריות אריזות
גלילי נייר מגבת חתוכים
חוטים, רצועות קרטון, חבלים דקים
שאריות נייר צבעוני או עיתון
צבעי גואש
דבק סטיק
מספריים
גומייה או סרט לקשירת המסכה
תמונות של פרפרים שונים
דפי ציור וצבעים
דף צביעה של קווי מתאר של פרפר להדפסה
דף כחול או חפץ כחול אחד לפחות
בריסטול לבן עבה או קרטון לבן
ניירות שקופים בגווי כחול ותכלת
צלופן כחול
טושים שחורים או כחולים כהים
פנס
שקפים מודפסים עם ציור של זיקית
נירות בכל מיני צבעים

כרטיסי צבע
ירוק, חום, לבן, שחור, כתום, צהוב, אדום
צעיפים צבעוניים או ניירות קרפ צבעוניים
אבקת צבע, קונפטי קטן או חול צבעוני
מברשות רכות
ניירות קרפ צבעוניים
תמונות של פירות וירקות בקופסה
דפי גזירה פירות וירקות (הדפיסו מספר עותקים שיספיק לכל התלמידים)
מכונת ניילון
2-3 בריסטולים לבנים גדולים
לורד שחור
טושים בארבעה צבעים שונים
בריסטול ירוק
בריסטול חום
סרט סקוץ' זכר ונקבה
כדור
קערת מים גדולה שקופה / אקווריום
חפצים קטנים בצבעים שונים (רצוי מפלסטיק)
דפי ציור
טושים / צבעים
חישוקים בצבעי כחול תכלת או לבן
או סרט איזוליר בנד דביק באותם צבעים
אלבדים כחולים, ירוקים, חומים, כתומים
צבעי מים / גירים רטובים
בדים או צעיפים בצבעים: כחול, ירוק, אפור, תכלת
קלפי צבעים (שניים מכל צבע)
או מדבקות של בעלי חיים ימיים
קופסת קרטון (נעליים) שטוחה יחסית לכל תלמיד
דף דגים לגזירה לכל תלמיד
ניירות משי ציבעוניים / ניירות קרפ ציבעוניים / שקפים כחולים
מספריים
מנקי מקטרות צבעוניים
גומיות צבעוניות
טושים
נייר דבק או דבק דו צדדי
אבנים קטנות מהחצר קצת יותר קטנות מכדור פינג פונג
פלסטלינה

ספרים:

"חנן הגנן" כתבה וציירה: רינת הופר